

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

23.128 Sterrebosdreef (Roeselare, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018A301

April 2018

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek	6
1.1 Beschrijvend gedeelte	6
1.1.1 Administratieve gegevens	6
1.2 Onderzoeksopdracht	8
1.2.1 Onderzoekskader	8
1.2.2 Juridische context	8
1.2.3 Randvoorwaarden	8
1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein	9
1.2.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief	10
1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie	14
1.2.6.1 Methode	14
1.2.6.2 Fysisch geografische situatie	14
1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen	14
1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader	14
1.2.6.5 Verstoringshistoriek	15
1.3 Assessmentrapport	16
1.3.1 Ruimtelijke situering	16
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens	17
1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)	18
1.3.2.2 Geologie	19
1.3.2.2.1 Tertiair	19
1.3.2.2.2 Quartair	20
1.3.2.3 Bodem	21
1.3.2.3.1 Bodemtypes	21
1.3.2.3.2 Bodemerosie	23
1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop	24
1.3.2.5 Hydrografie	26
1.3.3 Gekende archeologische waarden	27
1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek	27
1.3.3.1.1 Historische achtergrond	27
1.3.3.1.2 Historische kaarten	27
1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen	32
1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden	37
1.3.3.3 Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader	42

1.4	Synthese	44
1.4.1.1	<i>Interpretatie van aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed</i>	<i>45</i>
Deel 2:	Bibliografie.....	46
Deel 3:	Bijlagen.....	47

FIGURENLIJST (2018A301)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 3: Oppervlaktet werfzones weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....	13
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).	16
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).....	18
Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).	19
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).....	20
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).	22
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel, 2017 (Bron: Geopunt).	23
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	24
Figuur 11: Hoogteverloop van het projectgebied (van west naar oost) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt).....	25
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	26
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).	28
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	29
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).	30
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Topografische Kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt).	31
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).	32
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).	33
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).	33
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).	34
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).	34
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).	35
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).	35

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).	36
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).	36
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).	37
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).	38
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 t.a.v. het cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal).	43

TABELLENLIJST (2018A301)

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....	17

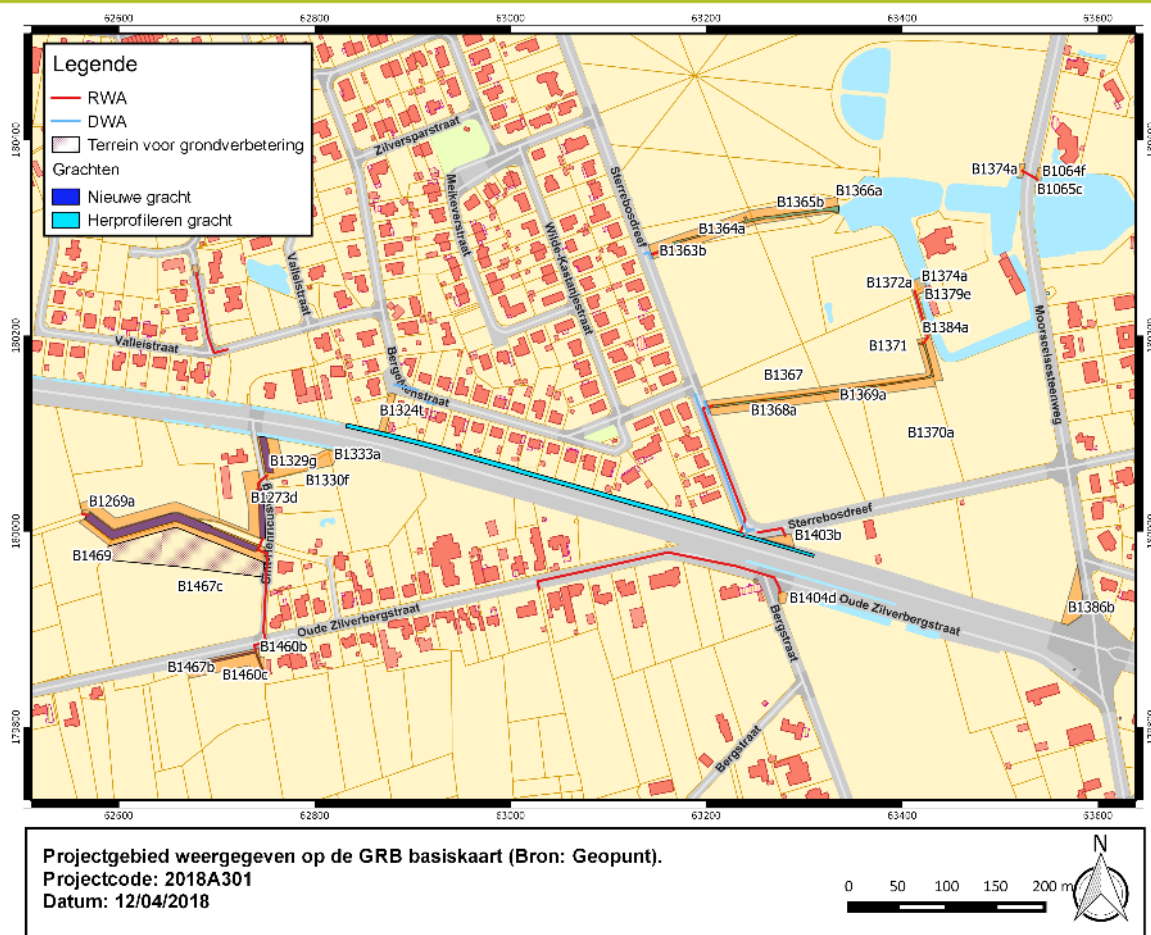
Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

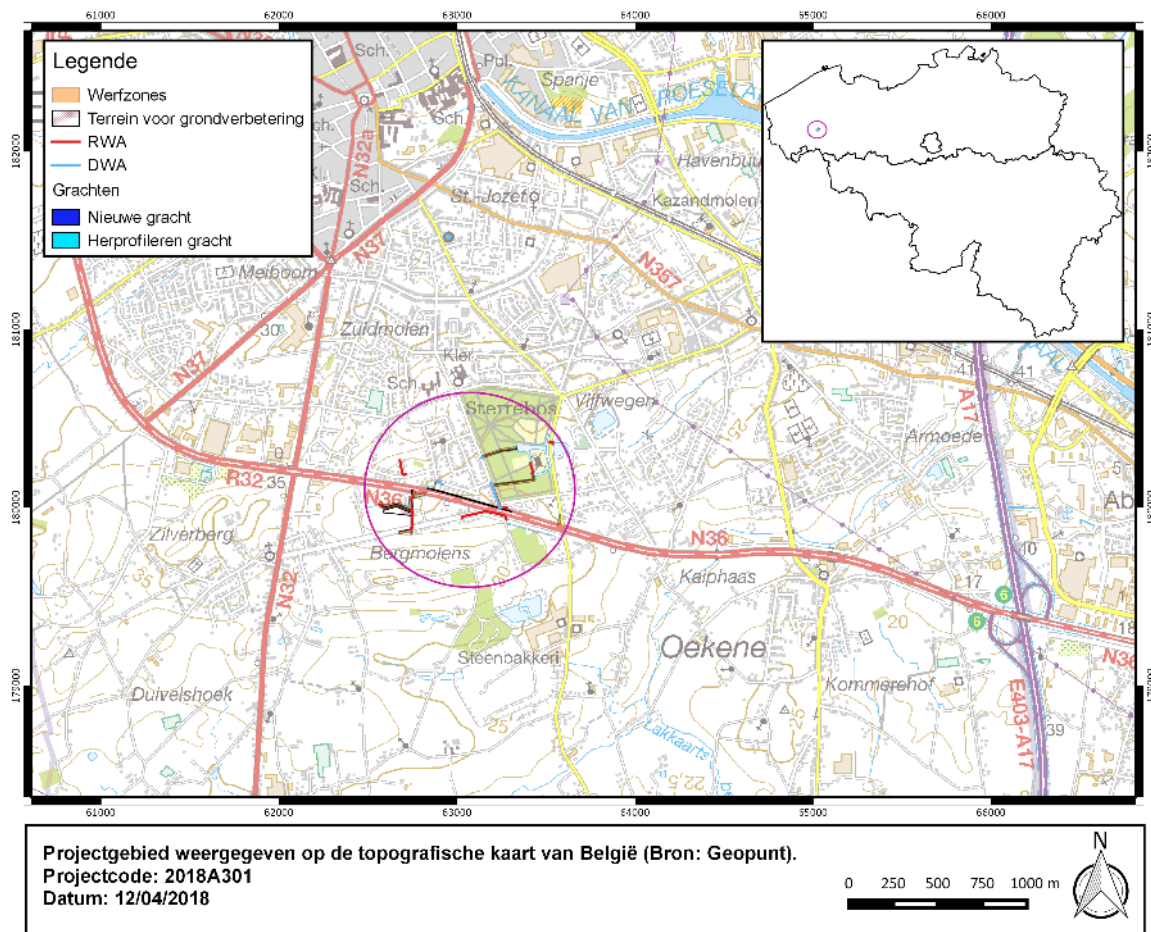
1.1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Roeselare
	Deelgemeente	Rumbeke
	Postcode	8800
	Adres	Oude Zilvebergstraat – Sint-Henricusweg – Sterrebosdreef 8800 Rumbeke
	Toponiem	23.128 Sterrebosdreef
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 62513 Y _{min} = 179779 X _{max} = 63641 Y _{max} = 180562
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Roeselare, Afdeling 8 (Rumbeke Afdeling 2), Sectie B, nr's: 1460b, 1460c, 1467b, 1467c, 1469, 1269a, 1273d, 1329g, 1330f, 1333a, 1324t, 1404d, 1403b, 1368a, 1367, 1369a, 1371, 1370a, 1384a, 1372a, 1374a, 1379 ^e , 1365b, 1366a, 1364a, 1363b, 1064f, 1065c, 1374a, 1386b Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Janiek De Gryse (erkend archeoloog) Dieter Demey (projectleider archeologie) Wouter Van Goidsenhoven (archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Joren De Tollenaere (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Onderzoekskader

Aanleiding van onderhavig bureauonderzoek vormt de geplande realisatie van het afkoppelen van inlaten aan de Oude Zilverbergstaat Sterrebosdreef in het bekken van de Regenbeek. Het projectgebied wordt in deze studie Sterrebosdreef Roeselare genoemd. Met onderhavig bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid.

Het archeologisch vooronderzoek betracht vooreerst archeologische artefacten en sites op te sporen binnen de grenzen van Sterrebosdreef Roeselare. Finaal formuleert het archeologisch vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat is op basis van de bestaande bronnen, het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites?
- Indien niet, kan de afwezigheid van indicaties op basis van de resultaten van het bureauonderzoek verklaard worden?
- Indien wel, kan op basis van bestaande bronnen bepaald worden wat de aard, datering en bewaring is?
- Wat is de verstoringshistoriek van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site?

1.2.2 Juridische context

Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 1760 lopende meter tracé, 17802 m² werfzone en 4313 m² terrein voor grondverbetering ; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.3 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel juridisch onwenselijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag. De opdrachtgever is op heden geen eigenaar van het terrein. Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Roeselare Sterrebosdreef werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.2.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief

De opdrachtgever plant het bestaande gemengde rioleringsstelsel in de Oude Zilverbergstraat en langsheen de gewestweg N36, ringweg rond de stad, te ontlasten door op een 4-tal locaties hemelwaterinlaten af te koppelen. Het bestaande gemengde rioleringsstelsel staat in verbinding met de Babilliebeek, die een sterk negatieve reputatie heeft op vlak van overstromingsgevoeligheid.

Overzicht tracé

Het beginpunt van het tracé is gelegen ter hoogte van de landbouwpercelen aan de Oude Zilverbergstraat naast huisnummer 82. Het eindpunt is gelegen ter hoogte van de uitstroom in de vijver aan de moorseelsesteenweg huisnr. 5. De voorziene werkzaamheden spitsen zich voornamelijk toe op het RWA-stelsel en behelzen de aanleg van nieuwe RWA-assen, ombouwen van overstorten en knijpconstructies, het oplossen van vermazingen tussen DWA- en RWA-stelsel en het aanleggen van buffervoorzieningen in het bestaande grachtenstelsel.

Tussen deze 2 punten worden:

- De 2 meest westelijk gelegen inlaten opgevangen in een kleine gracht, die via een nieuwe inbuizing in de Sint-Hendricusweg aansluit op de ingebuisde bovenloop van de Regenbeek. Door het saneren van de op de bovenloop aangesloten afvalwaterinfrastructuur wordt deze bovenloop omgevormd tot een hemelwater-as. De bovenloop van de Regenbeek behoudt bij het dwarsen van de gewestweg haar oorspronkelijk tracé. Verder afwaarts wordt de Regenbeek omgeleid via de bestaande langsgrachten van de gewestweg. Aan de Sterrebosdreef wordt de langsgracht aangetakt op de nieuwe RWA-leiding in de weg om verderop aan te sluiten op het grachtenstelsel binnen het Sterrebosdomein.
- De 2 oostelijk gelegen inlaten worden aangesloten op een nieuwe RWA-rioolleiding aan de oostelijke kant van de Oude Zilverbergstraat. Deze leiding wordt over de volledige lengte vernieuwd tot aan de kruising met de gewestweg. Daar wordt aangesloten op de bestaande inbuizing onder de rijksweg N36. Afwaarts wordt een knijpconstructie voorzien om het aangevoerde hemelwater via de nieuwe RWA-rioolleiding in de Sterrebosdreef om te leiden via het Sterrebosdomein en zo te bufferen.

De lengte van het tracé bedraagt ca 1760 m:

- waarvan ca 200 m op privaat domein
- waarvan ca 1560 m op openbaar domein

Werfzones

De oppervlakte van de werfzones is 17802 m² en zoals bij het terrein voor grondverbetering zal hier de teelaarde worden verwijderd.

Inneming 1 en 2:

Er wordt een werkzone voorzien voor zowel de private vijver als de naastgelegen oever om een uitstroomconstructie te kunnen realiseren. Hierbij wordt de bestaande bomenrij verderop gevrijwaard.

Inneming 3:

Om de bestaande overstortconstructie om te bouwen en het realiseren van bijkomende uitstroom op de parkvijver worden werkzones op de oevers van het Sterrebosdomein voorzien waarbij haagmassieven heraangeplant worden.

Inneming 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14:

Om het bestaande grachtstelsel binnen het Sterrebosdomein te herprofilieren dient een voldoende grote werkzone rond de grachten voorzien te worden om bestaand loof te ontzien. Waar noodzakelijk worden loofbomen gerooid en gecompenseerd.

Inneming 15:

Om het bestaande langsgrachtdeel op te nemen in de vermazing van het regenwaterstelsel dient een kleine inname gedaan te worden. Deze inname is noodzakelijk voor de verwezenlijking van collector put R7 met uitgaande kokerleding 1500x800.

Inneming 16:

Er wordt een erfdienstbaarheidszone met breedte 5m voorzien. Er wordt getracht om de begrenzing van de werkzone zo rechtlijnig mogelijk te laten verlopen om reden van praktische uitvoerbaarheid op het terrein.

Inneming 17:

Om een éénvoudige toegang te voorzien naar het ingebuisde tracé van de Regenbeek wordt een werkzone vanuit de Bergeikenstraat langs de afsluiting met het naburig perceel voorzien.

Een bovengrondse inname, in de hoek van het bouwperceel, rust op de inlaatconstructie met knijpopening om onderhoud te kunnen uitvoeren.

Inneming 18, 19, 20

Bij het openleggen van de bovenloop van de Regenbeek wordt bij inname 20 een opengracht naast de rijweg ingeplant. Om de bereikbaarheid te garanderen wordt een recht van doorgang voorzien op de hoek van het perceel. Verderop naar de gewestweg toe wordt een overstortconstructie omgebouwd om het vuilwater af te koppelen van de Regenbeek. Hierbij wordt een erfdienstbaarheid van 5m voorzien. De werkzone wordt ingeplant langs de perceelgrens. Bestaande bomen en afsluitingen worden ontzien of teruggeplaatst volgens de geplande situatie.

Inneming 21, 22, 23, 24

Het afkoppelen van een inlaat ten zuid-westen van de rijksweg heeft een open bedding en wordt vertraagd afgevoerd. zo wordt extra buffercapaciteit gecreëerd. Door de aanwezigheid van een Air-Liquide-leiding in het beoogde tracé moet de gracht plaatselijk zuidelijker aangelegd worden maar worden innames toch geminimaliseerd. Om de toegang tot de landerijen vanuit de Sint-Henricusweg te garanderen wordt een recht van doorgang voorzien.

Inneming 25

De afvoer van het meest opwaartse stuk langs de zuidelijke gelegen heuvelrug met relatief sterke helling veroorzaakt bij hevige neerslagen grote afvoeren die het bestaande rioleringsstelsel onder druk zet. De oplossing bestaat uit een open bedding dat de inlaten opvangt langs de Oude Zilverbergstraat. Hierbij dient de gracht ingenomen te worden met behoud van een toegang tot de landerijen.

Inneming 26, 26a, 27, 27a

Bijkomende inlaten van de hogerop gelegen landerijen worden opgevangen en afgevoerd in een ontworpen gravitaire leiding om het bestaande rioleringsstelsel te ontlasten. Hiervoor worden 2 nieuwe afvoerputten voorzien. Minimale innames in woongebied zijn hiervoor noodzakelijk.

Inneming 28

De inplanting van de inspectieput op de hoek met de Maria's Lindestraat kadert in de afkoppeling van het regenwater. Hierbij is een kleine inname noodzakelijk.

Inneming 29

De bestaande langsgrachten in de Maria's Lindestraat en langs de gewestweg worden gebundeld opgenomen in de nieuwe vermazing van het regenwater. Een inname in de loop van de buis is noodzakelijk. Het betreft agrarisch gebied.

Inneming 30

Om het regenwater in de Sterreboswijk gelegen deel in woongebied, deel in woonparkgebied af te koppelen, dient een erfdienstbaarheid voor de uit te voeren werken voorzien te worden.

Inneming 31

Om de doorvoer van de bestaande riolering te limiteren wordt een nieuwe inspectieput met knijp voorzien. Deze put ligt in parkgebied en wordt zoals overige innemingen enkel een tijdelijke werkzone voorzien.

Inneming 32

Bij het afkoppelen van het ingebuisde deel van de Regenbeek dient een kruisconstructie voorzien te worden ter hoogte van de Bergeikenstraat. Hierbij wordt een kleine werkzone op privaat domein voorzien. De inplanting van deze werkzone houdt rekening met een minimale hinder voor de aangelanden.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 1760 lopende meter tracé, 17802 m² werfzone en 4313 m² terrein voor grondverbetering. De verschillende oppervlaktes van de afzonderlijke werfzones zijn weergegeven op Figuur 3. Op de hierop volgende kaarten is de DWA niet aangeduid aangezien deze voor een storende overlap zorgt met de RWA weergegeven op de kaarten. Gezien het verloop van deze DWA nagenoeg gelijk is aan deze van de RWA is enkel deze laatste weergegeven.

Terrein voor grondverbetering: De oppervlakte van het terrein voor grondverbetering is 4313 m². De ingreep in de bodem bedraagt de verwijdering van de teelaarde.

Figuur 3: Oppervlaktes werfzones weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie

1.2.6.1 Methode

Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

1.2.6.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad van het archeologische erfgoed.

Volgend kaartmateriaal werd geconsulteerd t.b.v. de aardkundige analyse van de projectlocatie:

- Tertiair geologische kaart van Vlaanderen
- Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart
- Geomorfologische kaart

1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen

Dit wijst op vindplaatsen waar de fysieke neerslag van menselijke activiteiten uit het verleden reeds werd vastgesteld en gedocumenteerd. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd.

1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties.

Om bij deze casus inzicht te verwerven over de archeologische indicatoren in het plangebied werd onderstaand historisch kaartmateriaal geanalyseerd:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)
- Topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970

Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de tweede helft van de 18de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden. Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur, daarnaast is ook gebruik gemaakt van data over de lokale toponymie en geschiedenis. De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid.

Om het cultuurhistorische kader van het projectgebied in kaart te brengen, werd het kaartmateriaal beschikbaar op Geoportaal geconsulteerd.

1.2.6.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van de planlocatie bepaalt in belangrijke mate de gaafheid en bewaringsgraad van het archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de versterking van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, verslagen van bodemonderzoeken of informatie uit de aardwetenschappelijke kaarten een grote rol spelen bij het correct inschatten van de aanwezigheid en van de bewaringstoestand van de archeologische resten.

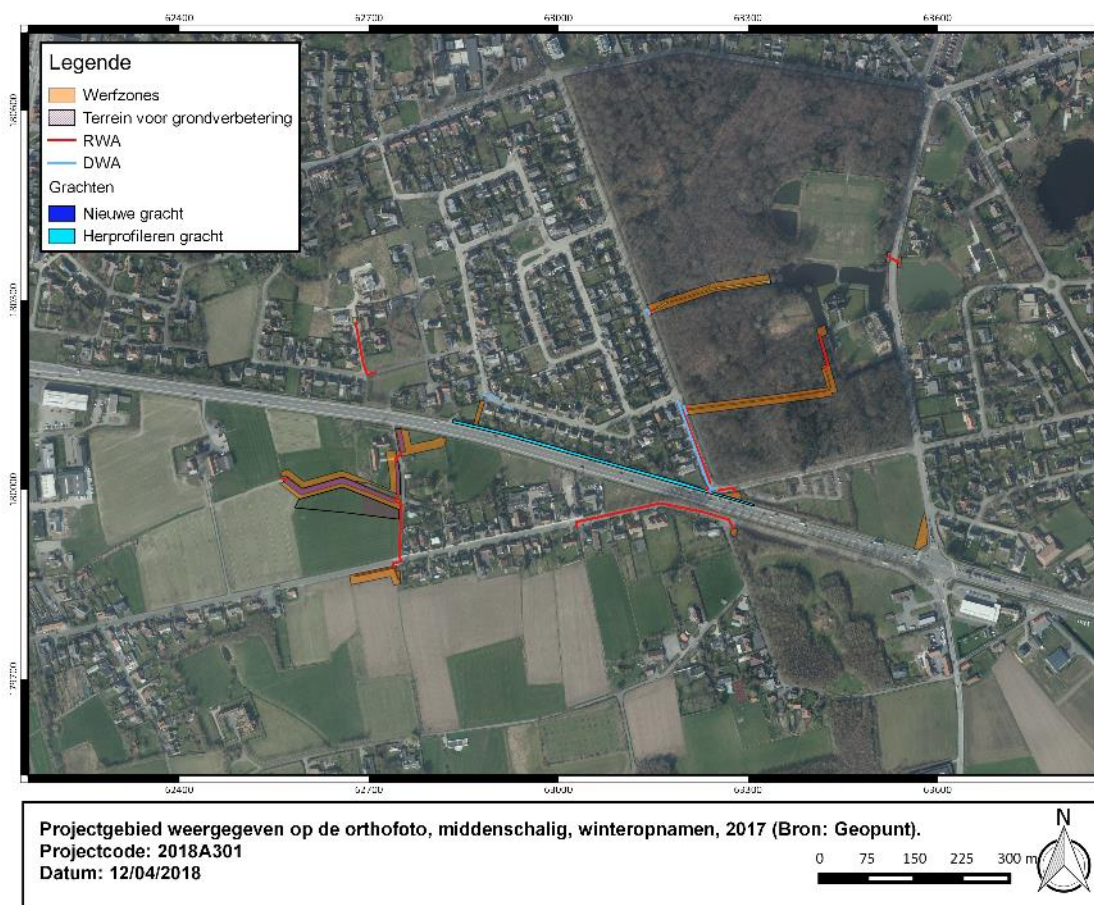
1.3 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.3.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Rumbeke, deelgemeente van Roeselare, in de provincie West-Vlaanderen. Het grondgebied van Rumbeke wordt doorsneden door drie waterlopen (de Mandel, de Babillebeek en de Regenbeek). Buiten het verstedelijkt centrum van Rumbeke, dat morfologisch vergroeit is met Roeselare, telt Rumbeke ook verschillende landelijke gehuchten, o.m. Vossemolen, Duizendzinnen, Hukker, Kazand, Vijfwegen en twee kerkgehuchten Beitem en Zilverberg.

Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

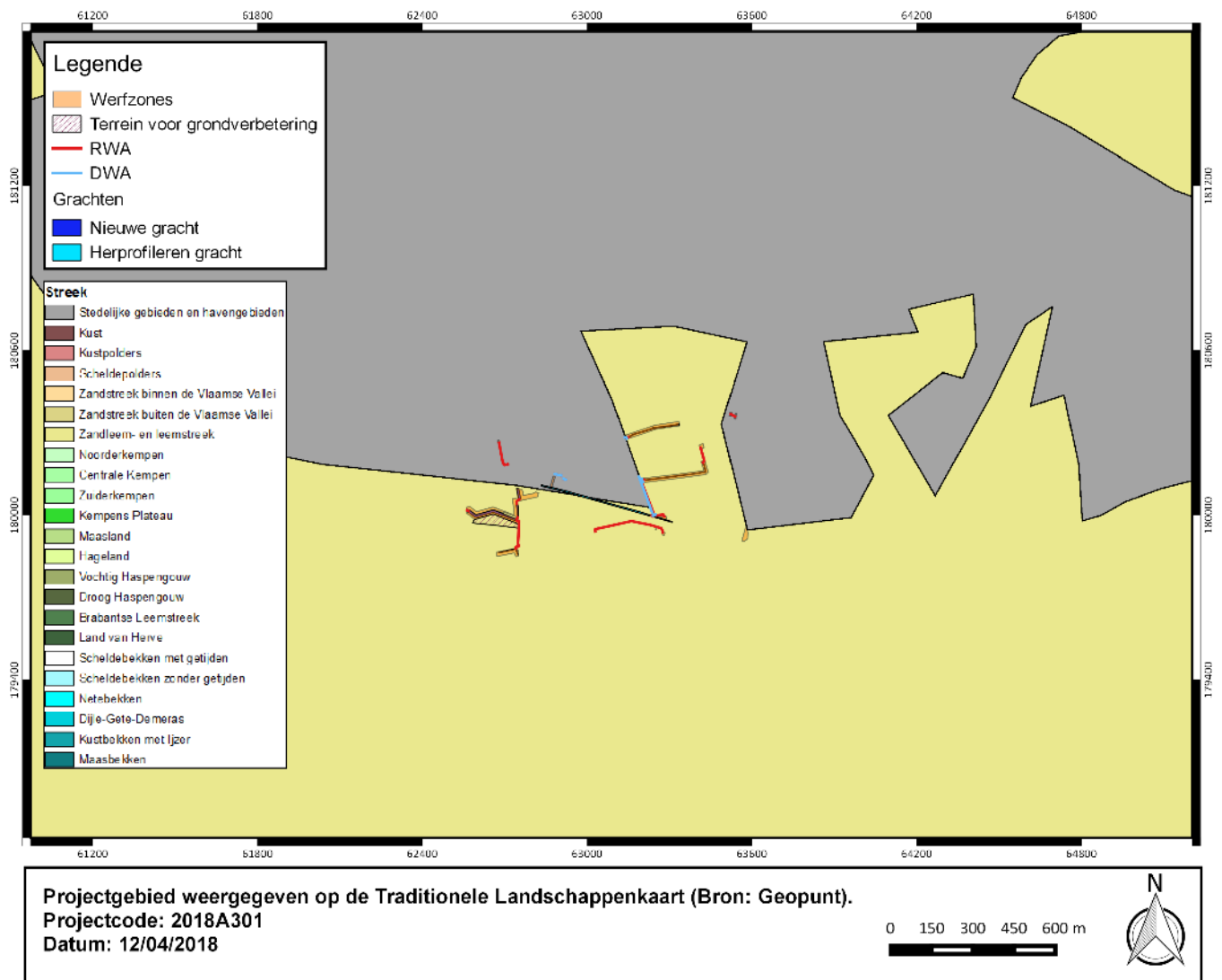
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	Informatie
Traditionele landschappenkaart	Zandleem- en leemstreek
Tertiair	Lid van Kortemark (Fm. Tielt)
Quartair	Type 1: eolische afzetting
Bodemtypes	Pdc, w-Ldc, w-Pcc, Lfp, Ldc, Pcc, Lfp, OB
Potentiële bodemerosie	Zeer laag en laag
Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen	Hoogte tussen ca. 23 en 27 m TAW
Hydrografie	Leiebekken (deelbekken: Mandel) Waterlopen: Bergmolenbeek, Regenbeek, Plaatsebeek

1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)

Het projectgebied is gelegen in de zandleem- en leemstreek.

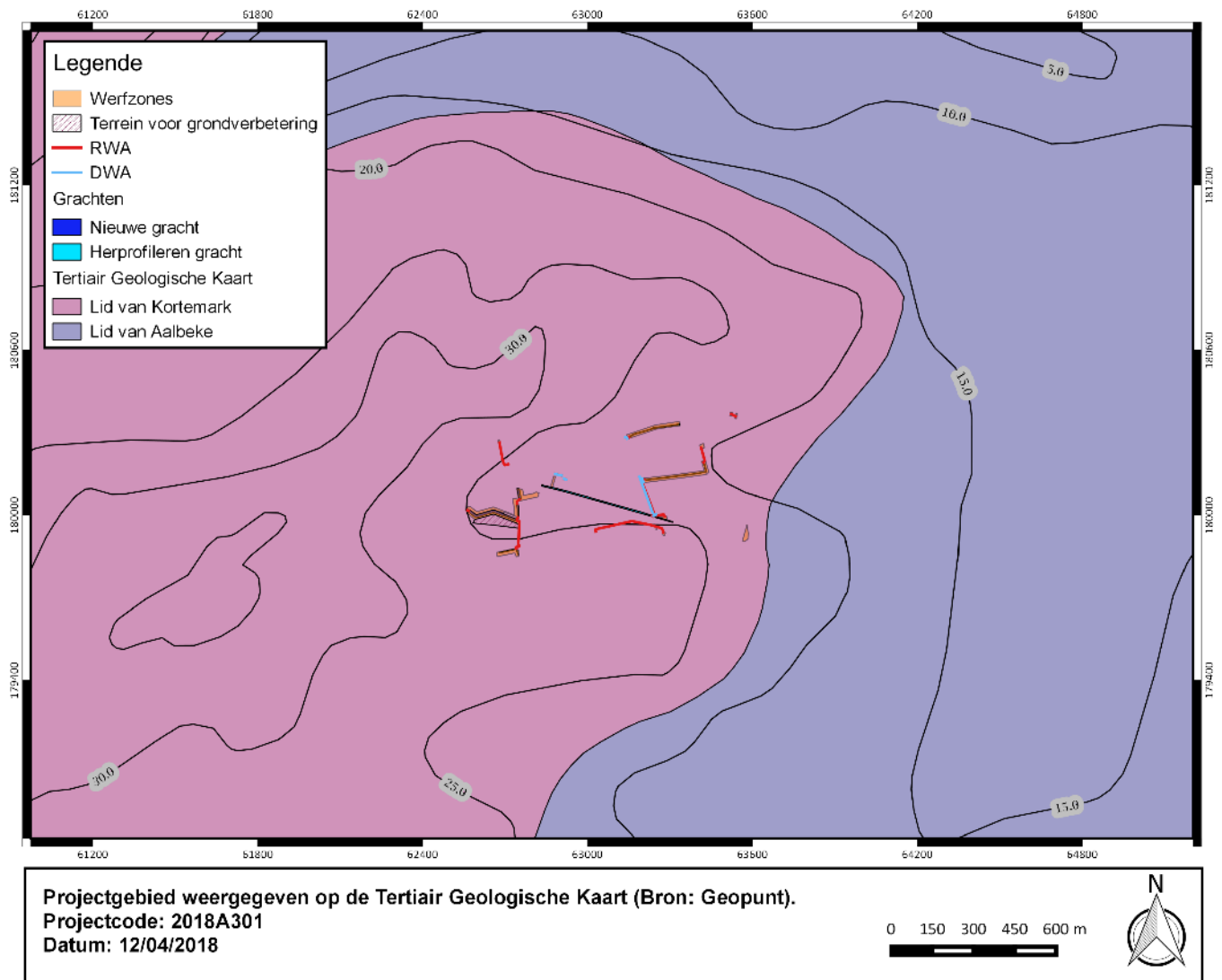
Figuur 5: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.2 Geologie

1.3.2.2.1 Tertiair

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Kortemark** (Formatie van Tielt). De Formatie van Tielt bestaat uit een fijn zandig en zandig marien sediment.

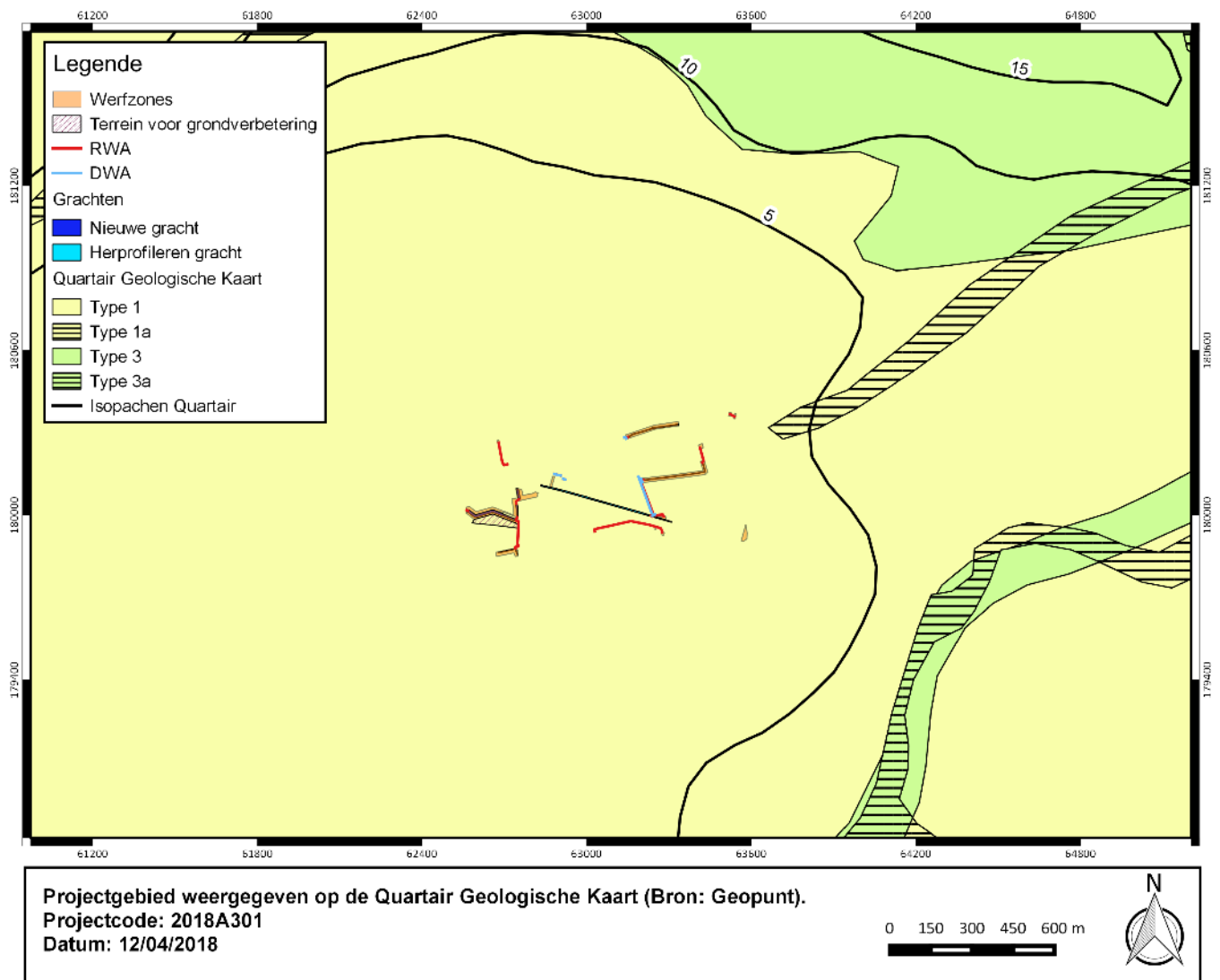
Het oudste lid is het **Lid van Kortemark** en bestaat uit horizontaal gelamineerd fijn zandig grof silt en kleiig-siltig zeer fijn zand. Het is afgezet in de overgangszone tussen de buitenkust en de open shelf.

Figuur 6: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.2.2 Quartair

Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.3 Bodem

1.3.2.3.1 Bodemtypes

Het bodemtype **Pdc** is een matig natte licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwlaag is zeer donker grijsbruin en humeus rijk. Het materiaal wordt bruin tot bleekbruin vanaf 30 cm diepte en in deze horizont komen roestverschijnselen voor vanaf 40-60 cm. De sterk verbrokkelde en gevlekte textuur B begint tussen 60 en 80 cm. De klei aanrijkingshorizont is in veel gevallen bijna verdwenen en worden ijzerconcreties aangetroffen. Soms komt een zand- of leemsubstraat voor, in andere golvende gebieden waar Tertiair binnen boor bereik voorkomt is het een klei of klei-zandsubstraat.

Het bodemtype **w-Ldc** is een matig natte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont met klei-zand op geringe of matige diepte. De bouwvoor is donker grijsbruin en onder de Ap komt een bleekbruin uitgeloogde horizont voor die aan de contactzone met de textuur B zwakke roestverschijnselen vertoont. De textuur B is verbrokkeld, sterk gevlekte en door oxidoreductieverschijnselen met bruinrode en grijze vlekken doorweven. Het materiaal wordt soms zwaarder of zandiger in de diepte. Op wisselende diepte komt dikwijls het Tertiair substraat voor. Roestverschijnselen beginnen globaal in het bovenste deel van de textuur B.

Het bodemtype **w-Pcc** is een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont met klei-zand op geringe of matige diepte. Deze bodem heeft een 25-30 cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30 cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen.

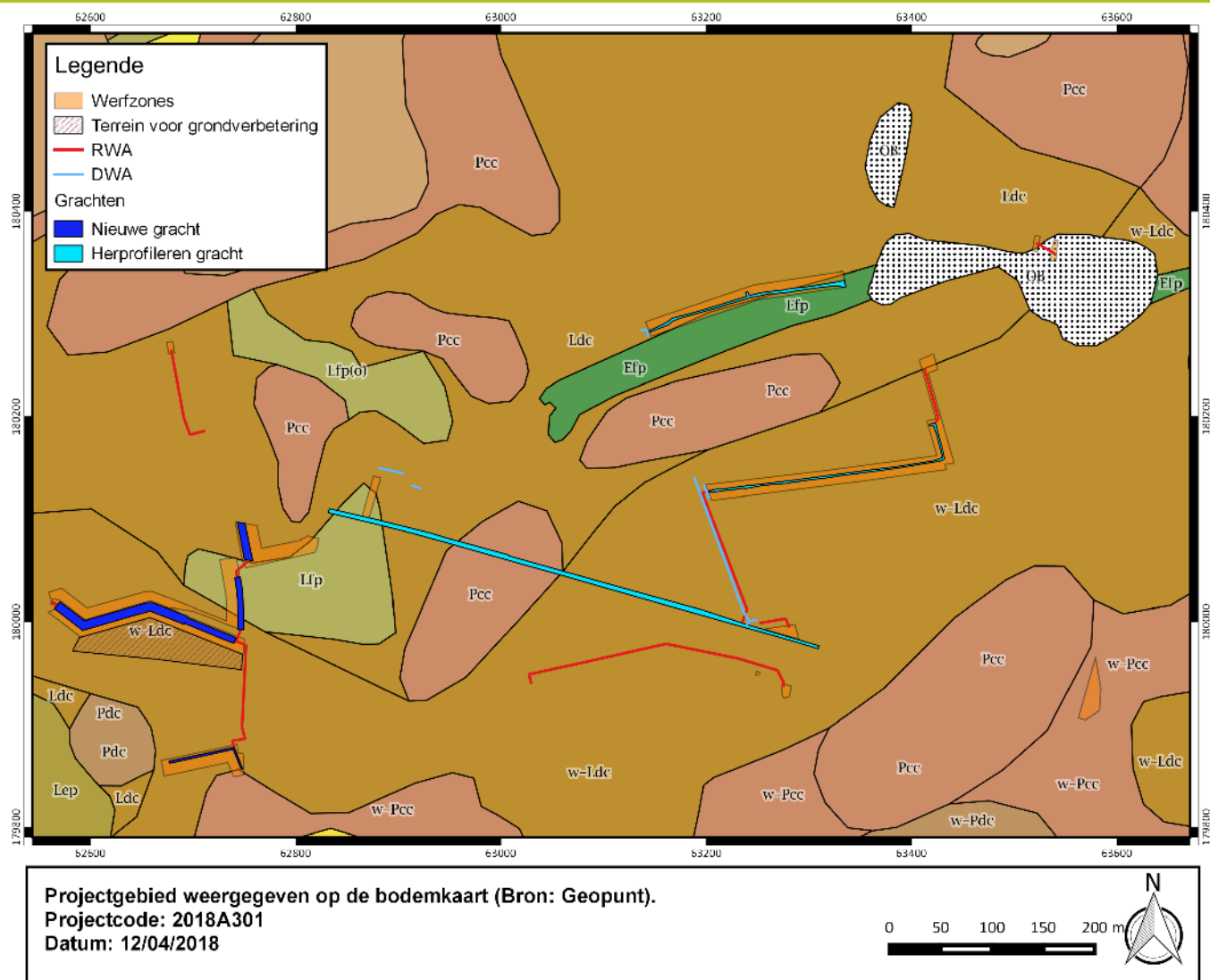
Het bodemtype **Lfp** is een zeer natte zandleembodem zonder profiel. Het is een hydromorfe grond met reductiehorizont die begint tussen 50 en 100 cm.

Het bodemtype **Ldc** is een matig natte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwvoor is donker grijsbruin en onder de Ap komt een bleekbruin uitgeloogde horizont voor die aan de contactzone met de textuur B zwakke roestverschijnselen vertoont. De textuur B is verbrokkeld, sterk gevlekte en door oxidoreductieverschijnselen met bruinrode en grijze vlekken doorweven. Het materiaal wordt soms zwaarder of zandiger in de diepte. Op wisselende diepte komt dikwijls het Tertiair substraat voor. Roestverschijnselen beginnen globaal in het bovenste deel van de textuur B.

Het bodemtype **Pcc** is een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodem heeft een 25-30 cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30 cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen.

Het bodemtype **Lfp** is een zeer natte zandleembodem zonder profiel. Het is een hydromorfe grond met reductiehorizont die begint tussen 50 en 100 cm.

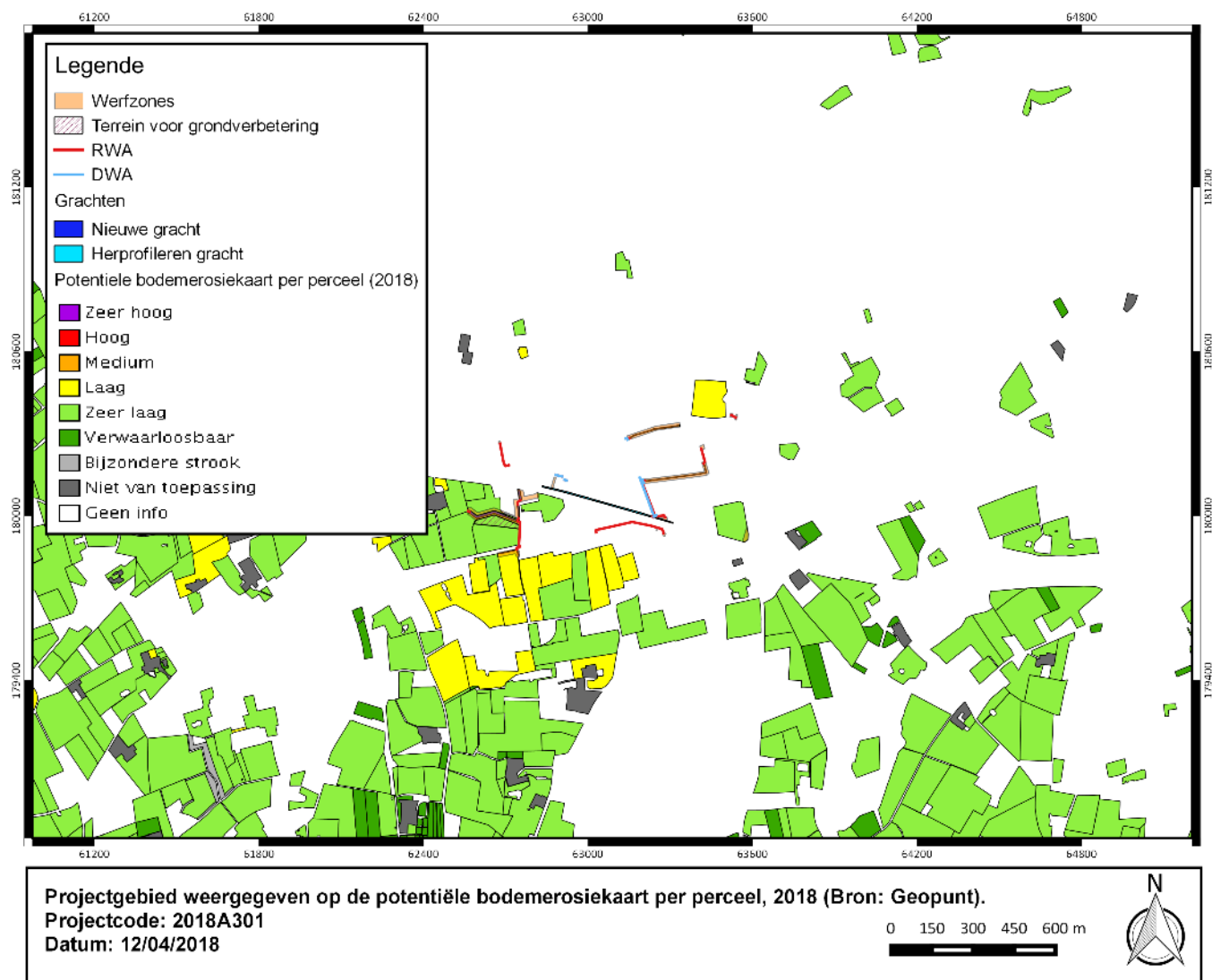
Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.3.2 Bodemerosie

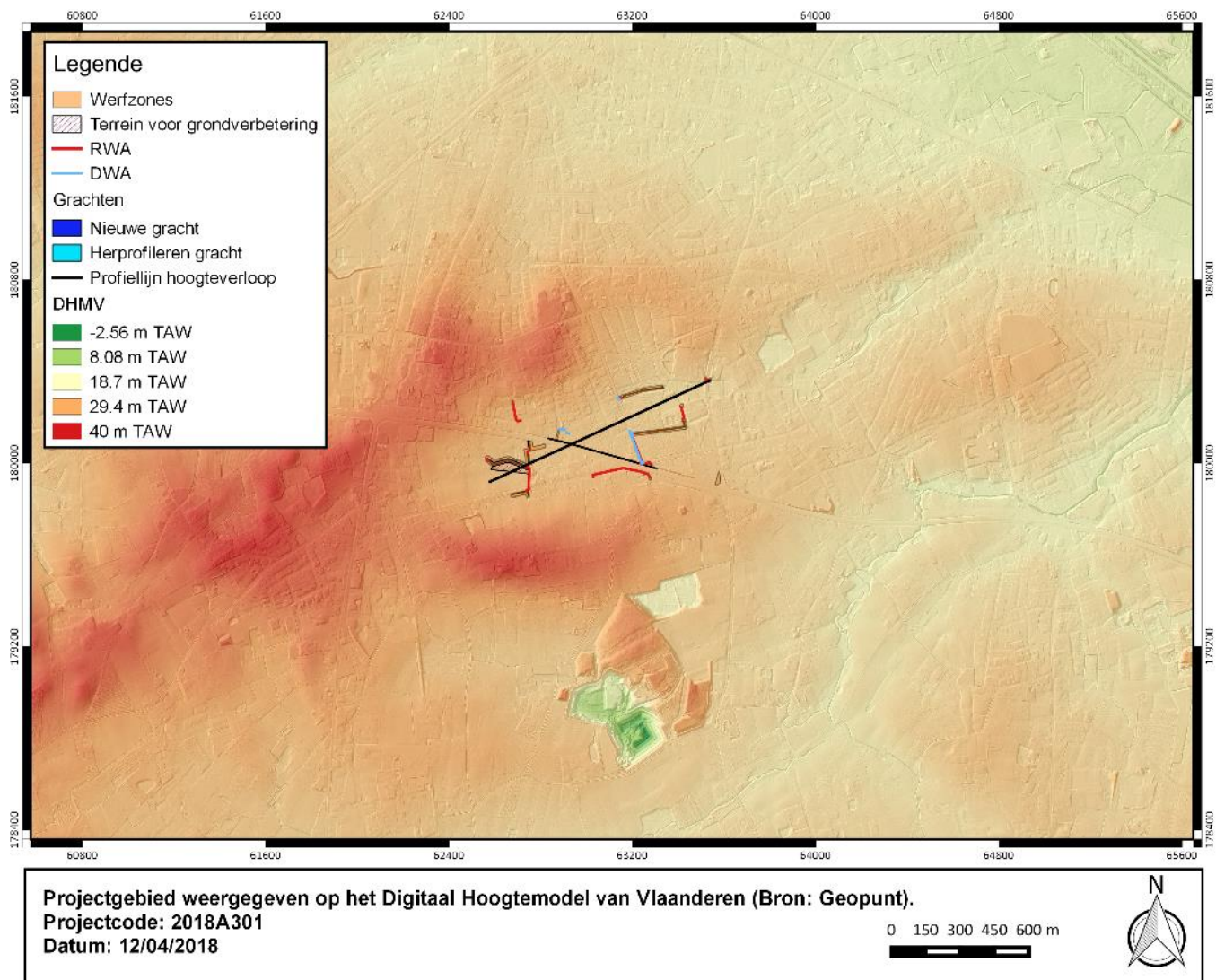
De potentiële bodemerosie varieert tussen zeer laag en laag.

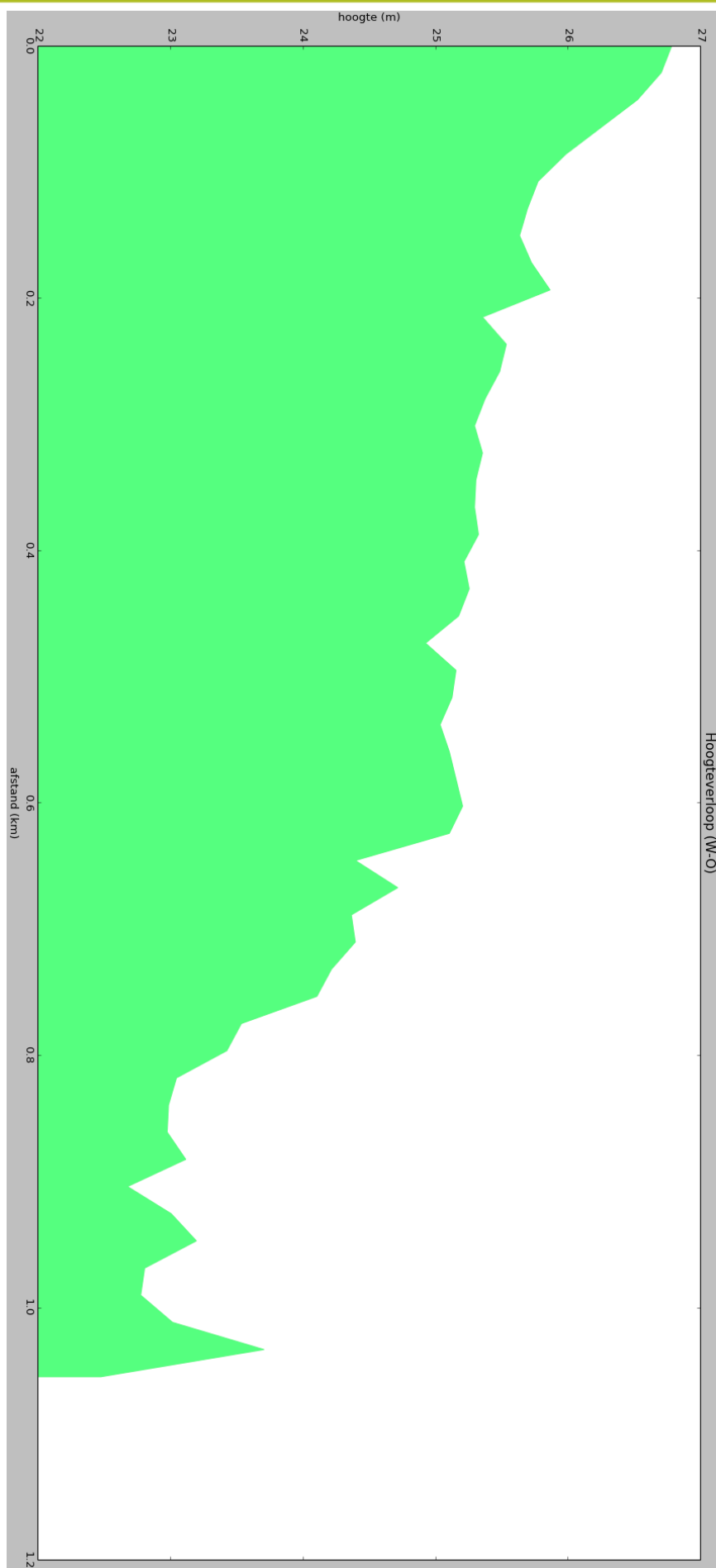
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop

Het projectgebied is gelegen binnen een kleine kom in de zandleemrug. Het hoogste deel van het projectgebied ligt op ca. 27 m TAW terwijl het laatste zich op ca. 23 m TAW bevindt. De top van de zandleemrug bedraagt ca. 40 m TAW.

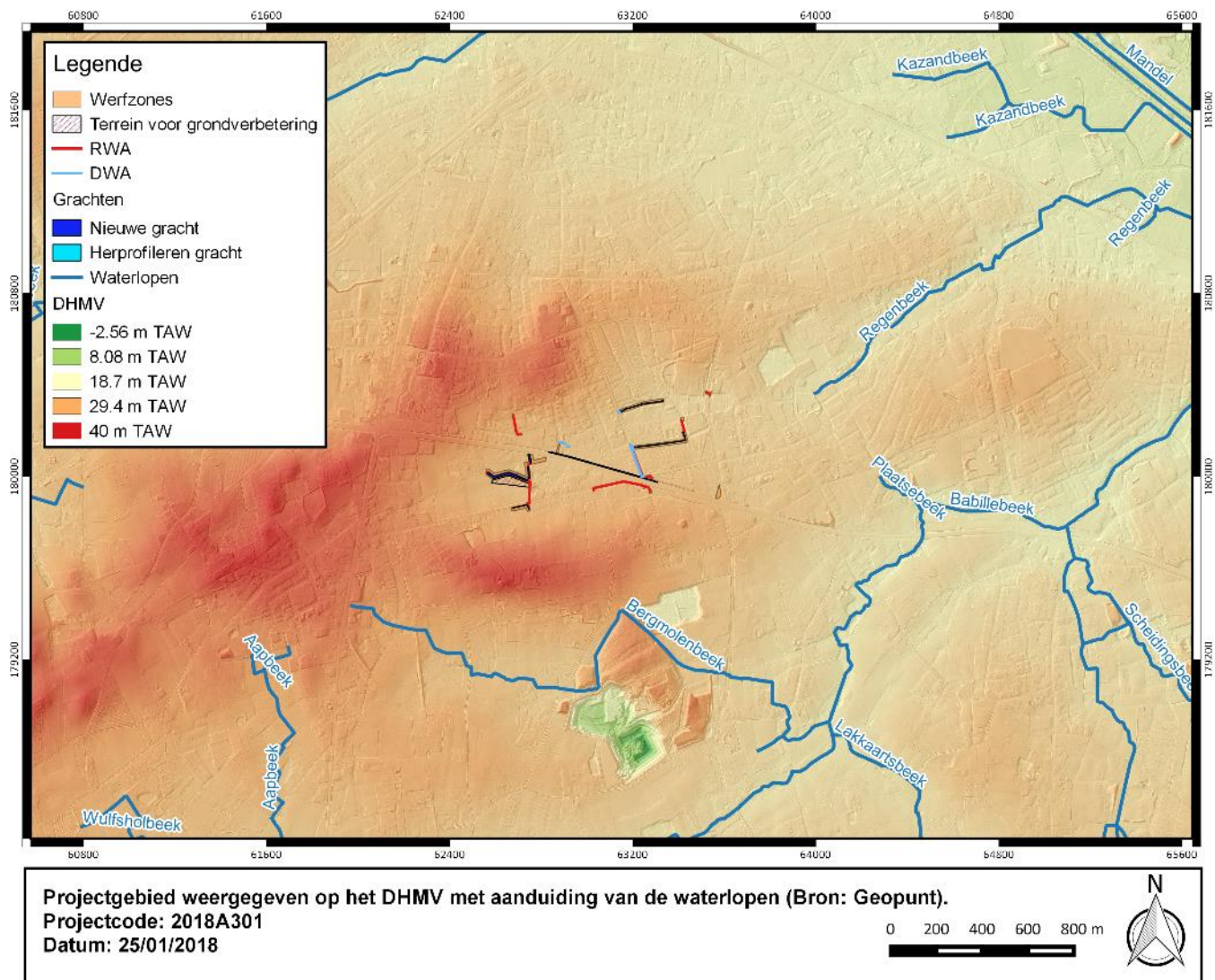
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 11: Hoogteverloop van het projectgebied (van west naar oost) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt).

1.3.2.5 Hydrografie

Het projectgebied is gelegen in het Leiebekken (deelbekken: Mandel). De kom waarin het projectgebied zich bevindt stroomt op heden geen waterloop. Echter is duidelijk dat deze komvorm zich grotendeels zal ontwikkeld hebben door insnijding van een waterloop. Restanten hiervan kunnen gezien worden in het bodemtype **Efp** en de overige natte zandleembodems. Ten zuiden stroomt de Bergmolenbeek terwijl in het verlengde van de kom de Regenbeek en Plaatsebeek stromen.

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

1.3.3 Gekende archeologische waarden

1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek

1.3.3.1.1 Historische achtergrond

De oudste vermelding van Rumbeke is in de 12de eeuw als Rumbeca, wat waarschijnlijk moeras of brede kreek betekent. De parochie omvat in de 12de eeuw het grondgebied van het huidige Rumbeke, Oekene en Kachtem. Tot de 16de eeuw is Rumbeke een betwist gebied tussen de kasselrijen van Kortrijk en Ieper. Historisch-cartografische indicatoren wijzen op verspreide hoevebouw gedurende de late middeleeuwen.

Vanaf de 16de eeuw vormt de vlasindustrie, naast de landbouw, een belangrijke bijkomende inkomstenbron voor tal van landarbeiders, die zich toeleggen op de huisweverij- en spinnerij. Velen blijven werkzaam binnen deze structuur tot het begin van de 19de eeuw. Bij de crisis in het midden van de 19de eeuw emigreren veel inwoners van Rumbeke naar Frankrijk. In de tweede helft van de 19de eeuw is er een explosieve groei van de chicoreiteelt in de gemeente. Ook worden er een ruim aantal steenovens opgericht. De textielnijverheid in Rumbeke kent haar hoogtepunt in de eerste helft van de 20ste eeuw met de komst van drie mechanische weverijen.

In 1918 kent het dorp zware beschadigingen tijdens het bevrijdingsoffensief, wat woningnood tot gevolg had. Er werden noodwoningen opgericht met medewerking van het Koning Albertfonds.¹

1.3.3.1.2 Historische kaarten

De oostelijke zone van het plangebied situeert zich ter hoogte van het omvangrijke domein van het Kasteel van Rumbeke. Volgens de legende dateert het goed van het Kasteel van Rumbeke uit de 9de eeuw, ten tijde van Boudewijn, eerste Graaf van Vlaanderen. Het betreft een oorspronkelijk waterkasteel gebouwd in verschillende fasen in de 16de eeuw, mogelijk met oudere kern. De belangrijkste verbouwingen en restauraties gebeuren vanaf de 18de eeuw. Thans is het kasteel gekend als 'Kaasterkasteel'.

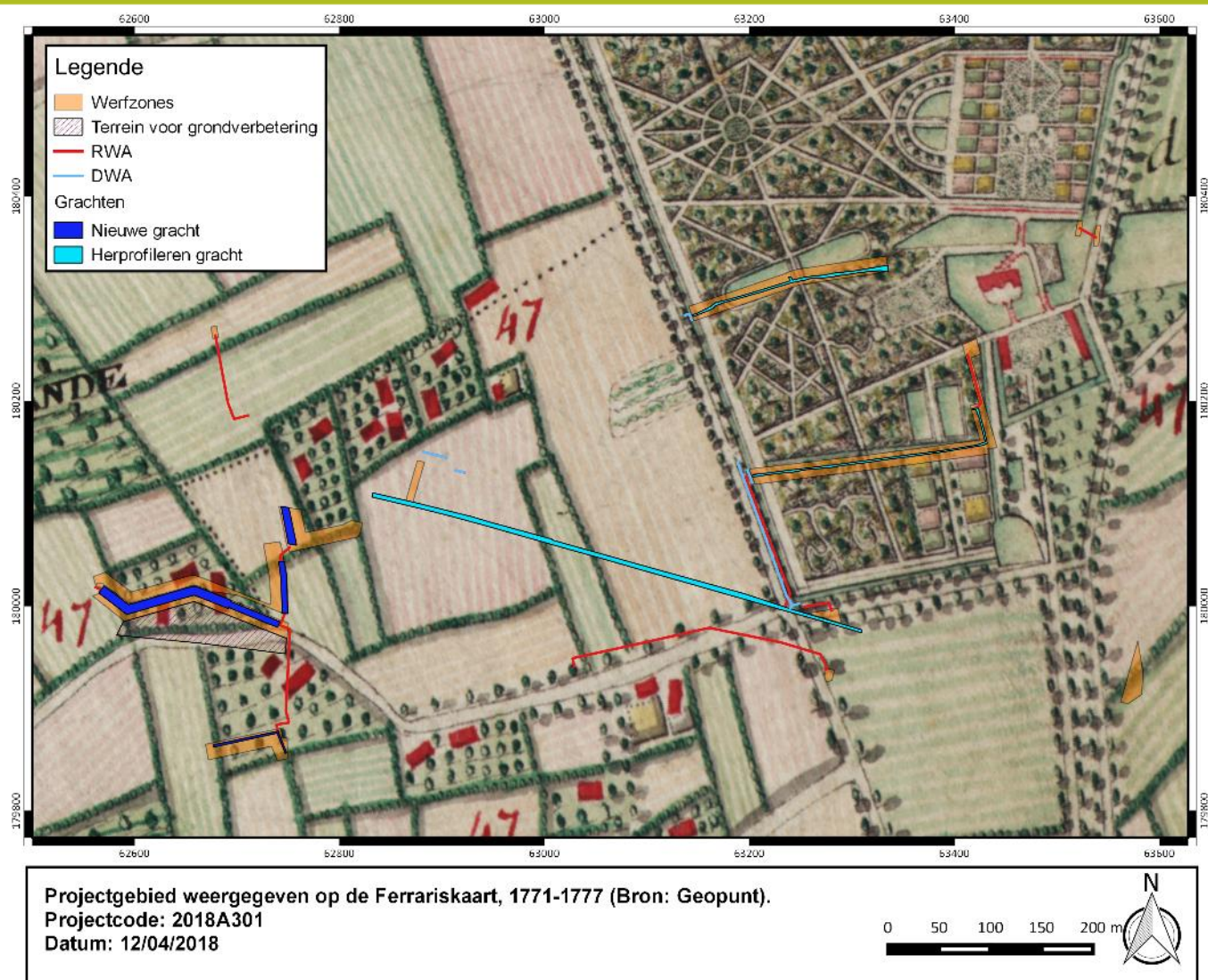
De tuinaanleg van het domein dateert uit 1769-1774 naar ontwerp van tuinarchitect F. Simonau en is geïnspireerd op het Prater te Wenen.²

Het overgrote deel van de geplande werkzone situeert zich ter hoogte van tuingebied. Mogelijk snijdt de meest noordelijke werkzone een deel van een gracht aan.

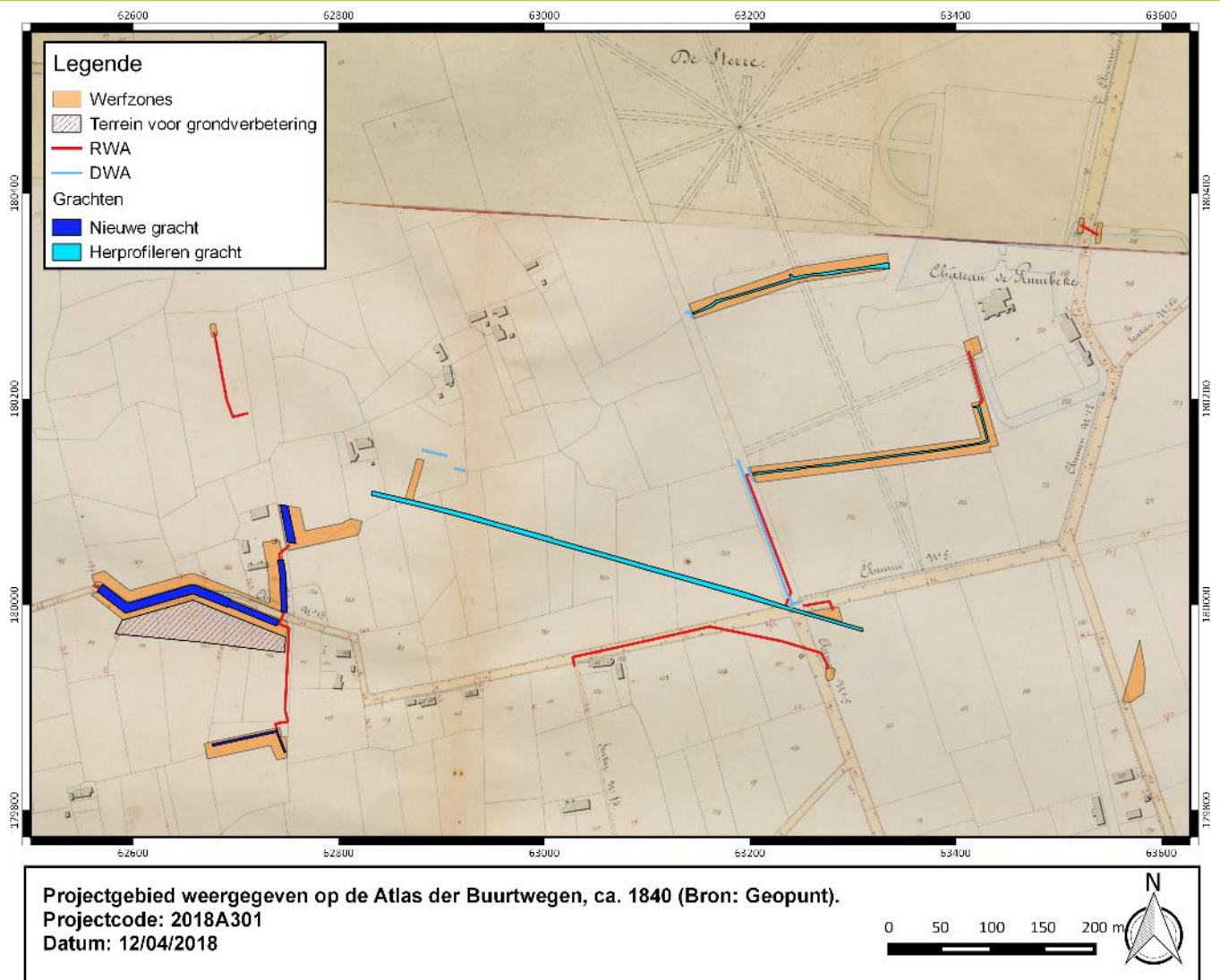
De westelijke zone van het onderzoeksterrein snijdt voornamelijk akkerland aan. Zowel ter hoogte van de meest westelijke werfzones als ter hoogte van het geplande terrein voor grondverbetering worden stenen bouwstructuren met omliggende boomgaarden aangesneden. Doorheen het terrein voor grondverbetering loopt tevens een west-oost georiënteerde wegenis.

¹ Inventaris Onroerend Erfgoed

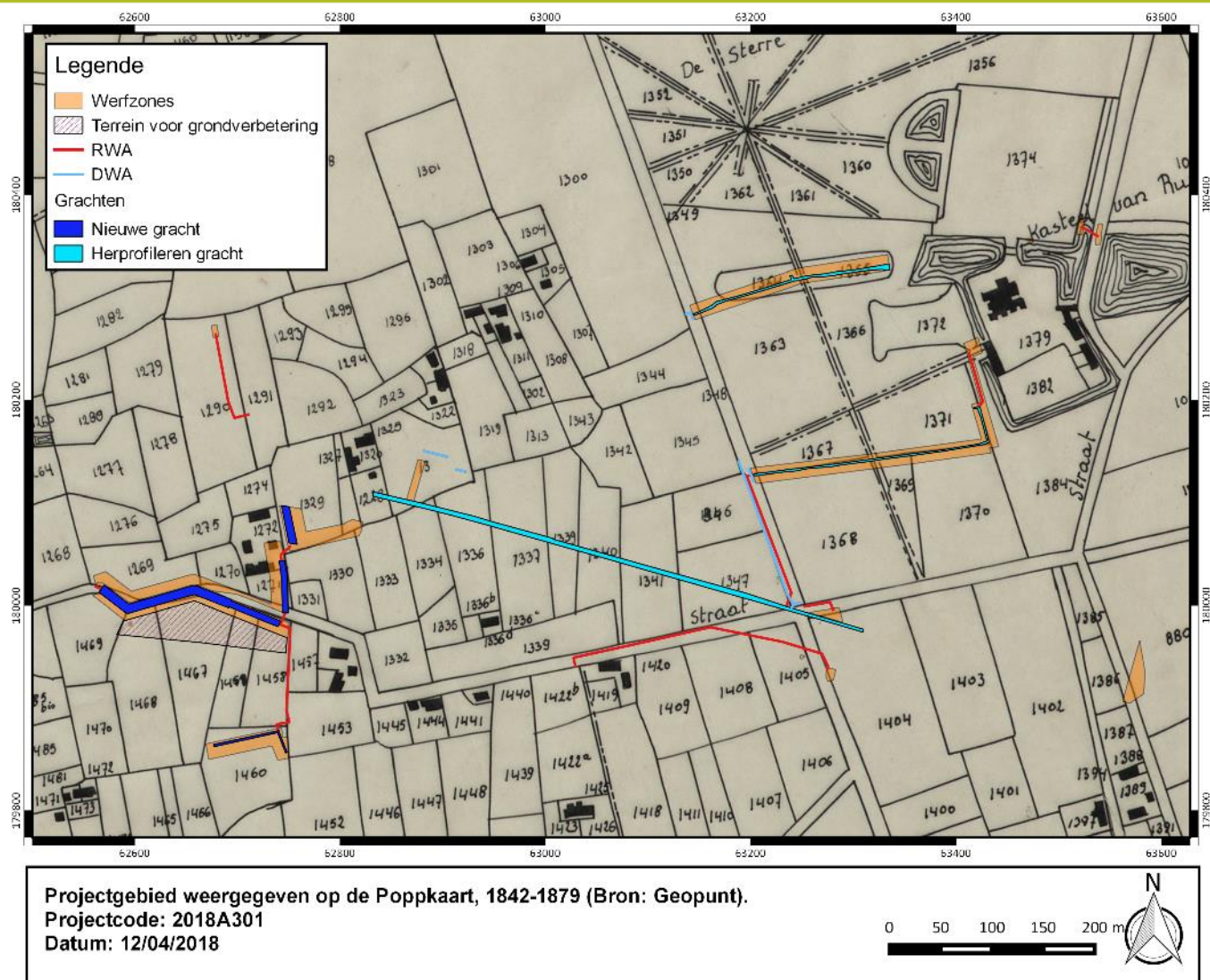
² Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Domein Kaasterkasteel [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/23328> (geraadpleegd op 9 januari 2018)

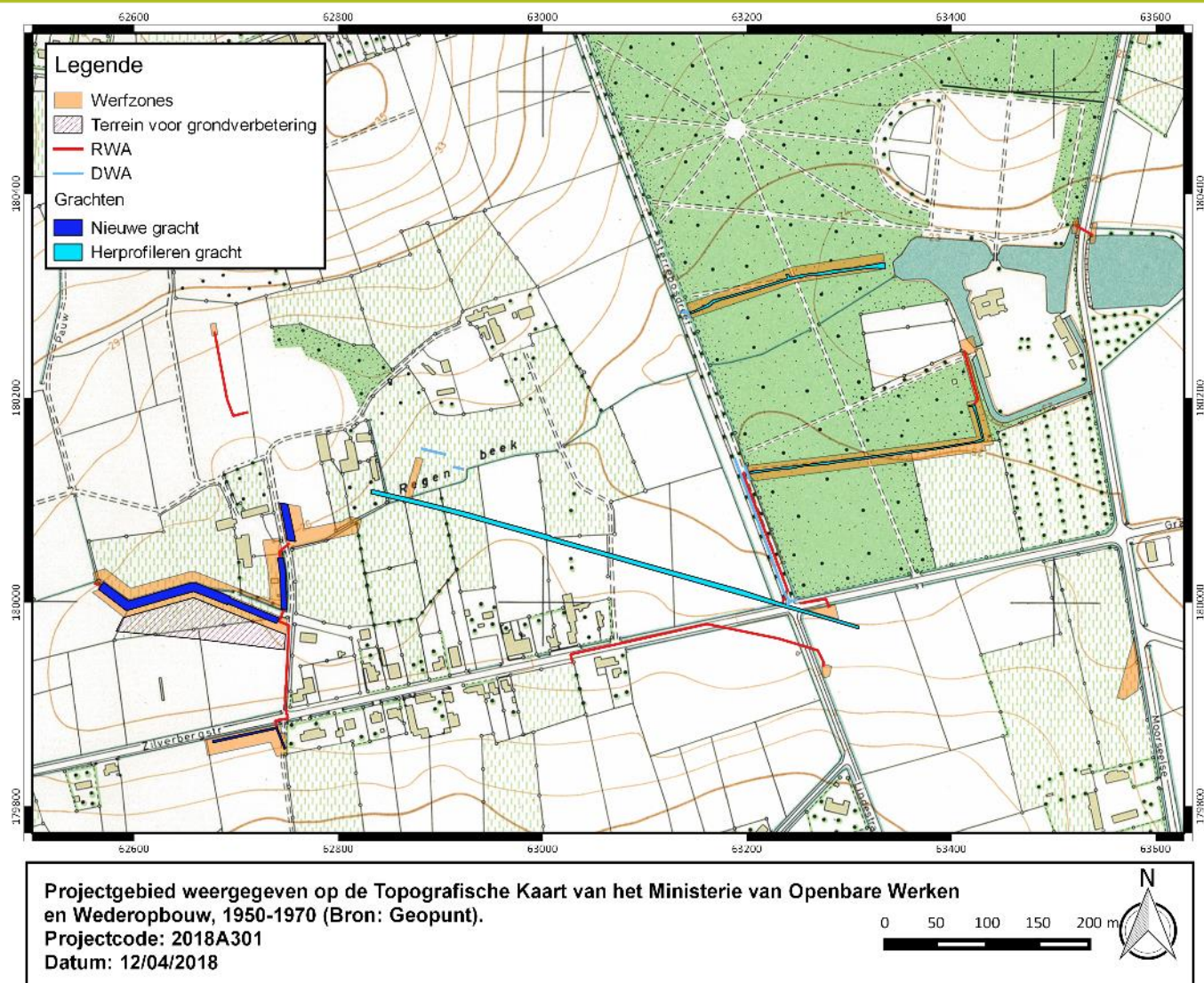
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

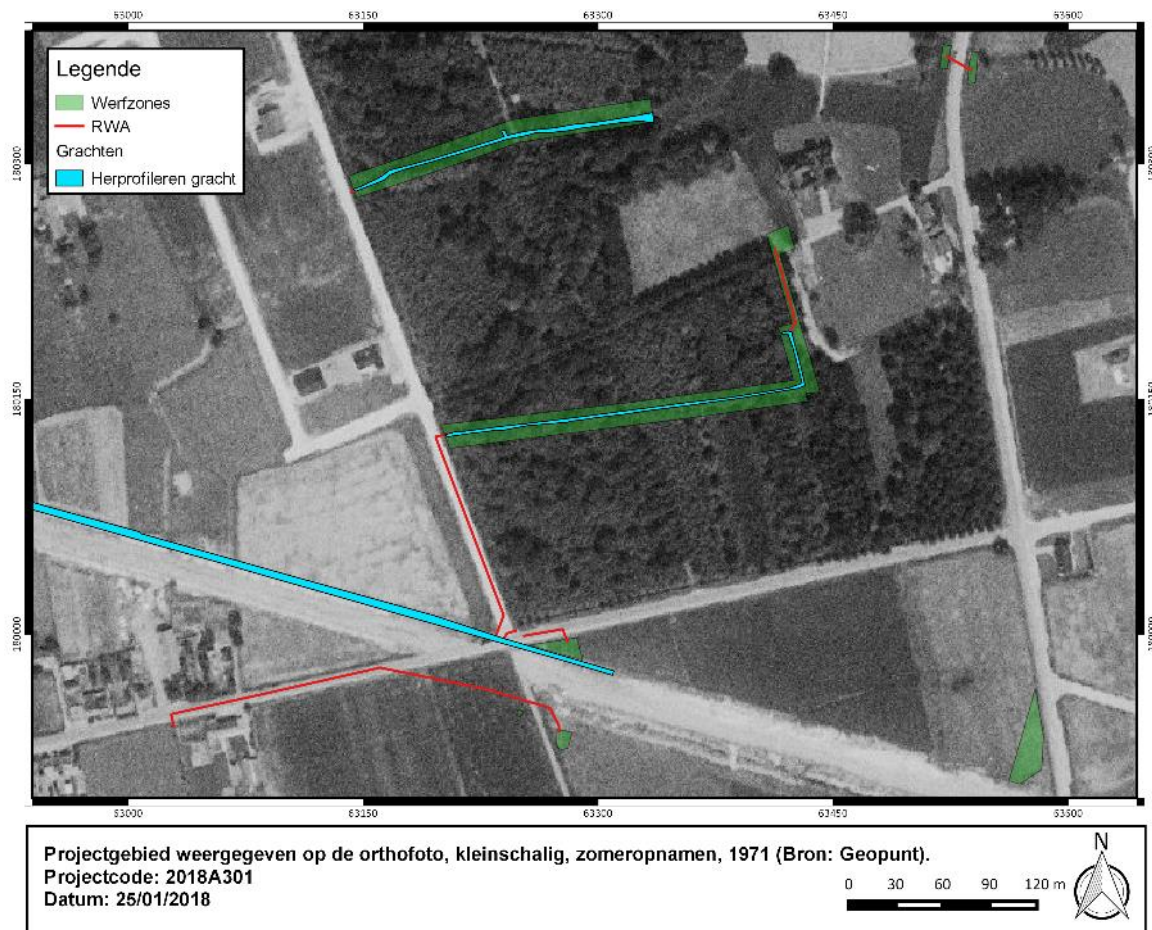
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

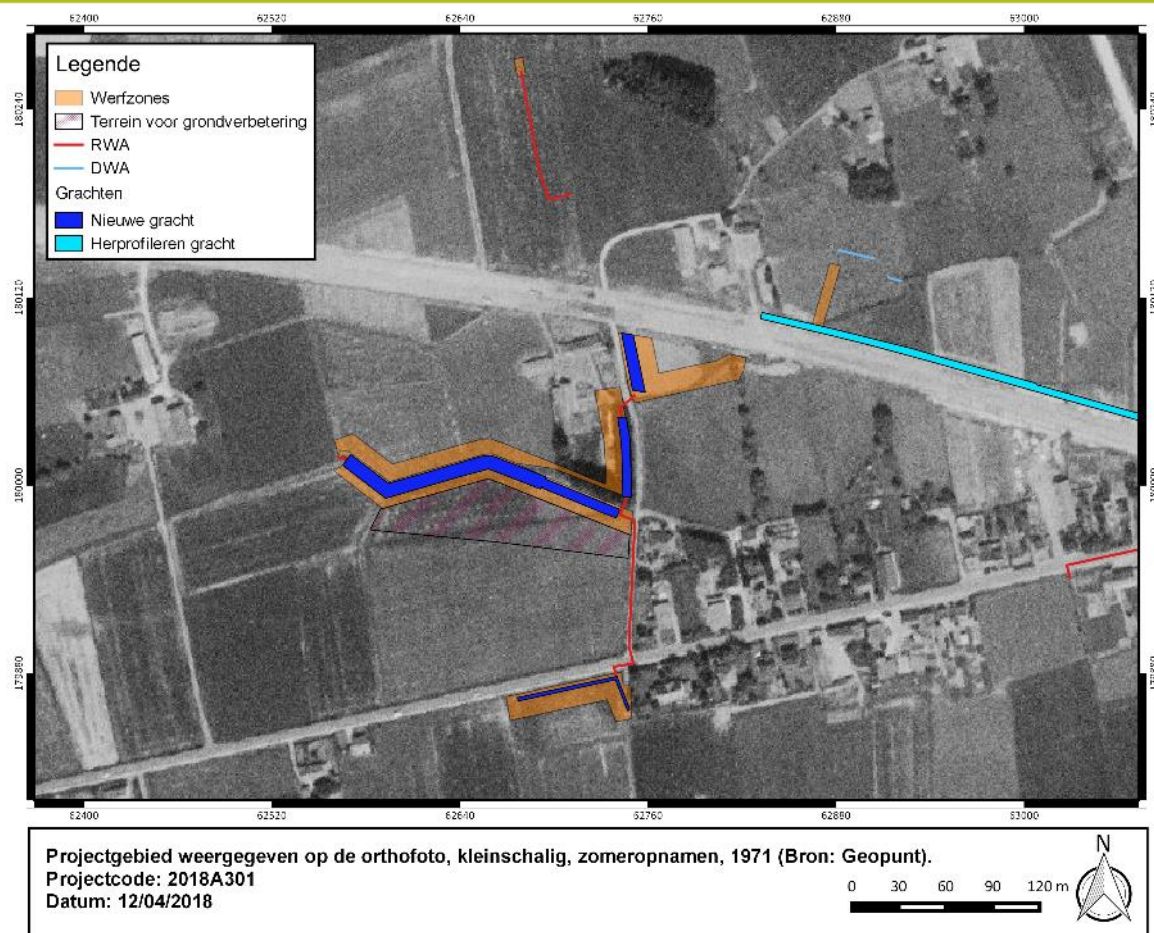
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Topografische Kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt).

1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen

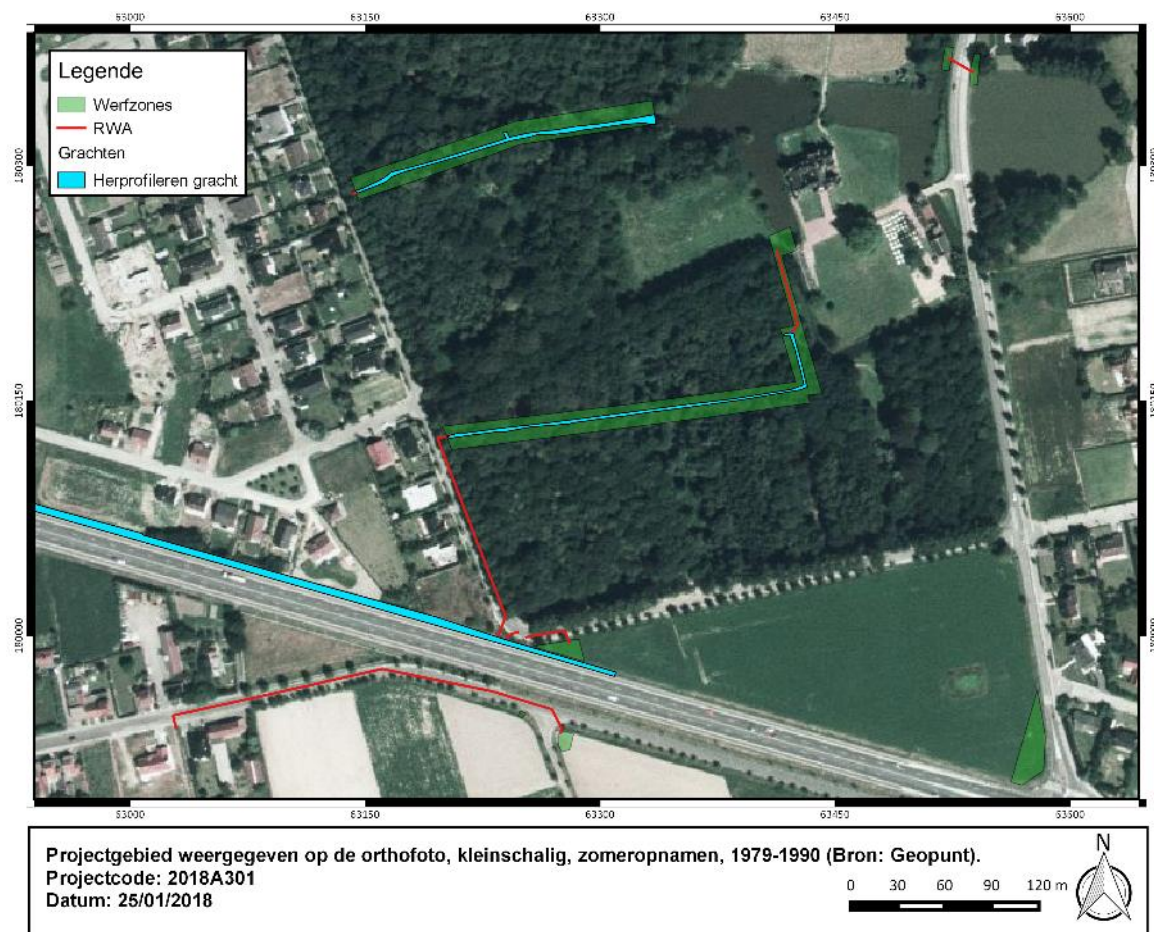
Een deel van de geplande werken (m.n. het geplande DWA en RWA-tracé) situeert zich grotendeels binnen een bestaand gabarit. Het terrein voor grondgebruik en het overgrote deel van de geplande werfzones zijn gedurende de laatste decennia in gebruik als bewerkt akkerland. Twee werfzones situeren zich binnen het bebost gebied van het huidige *Sterrebos*.

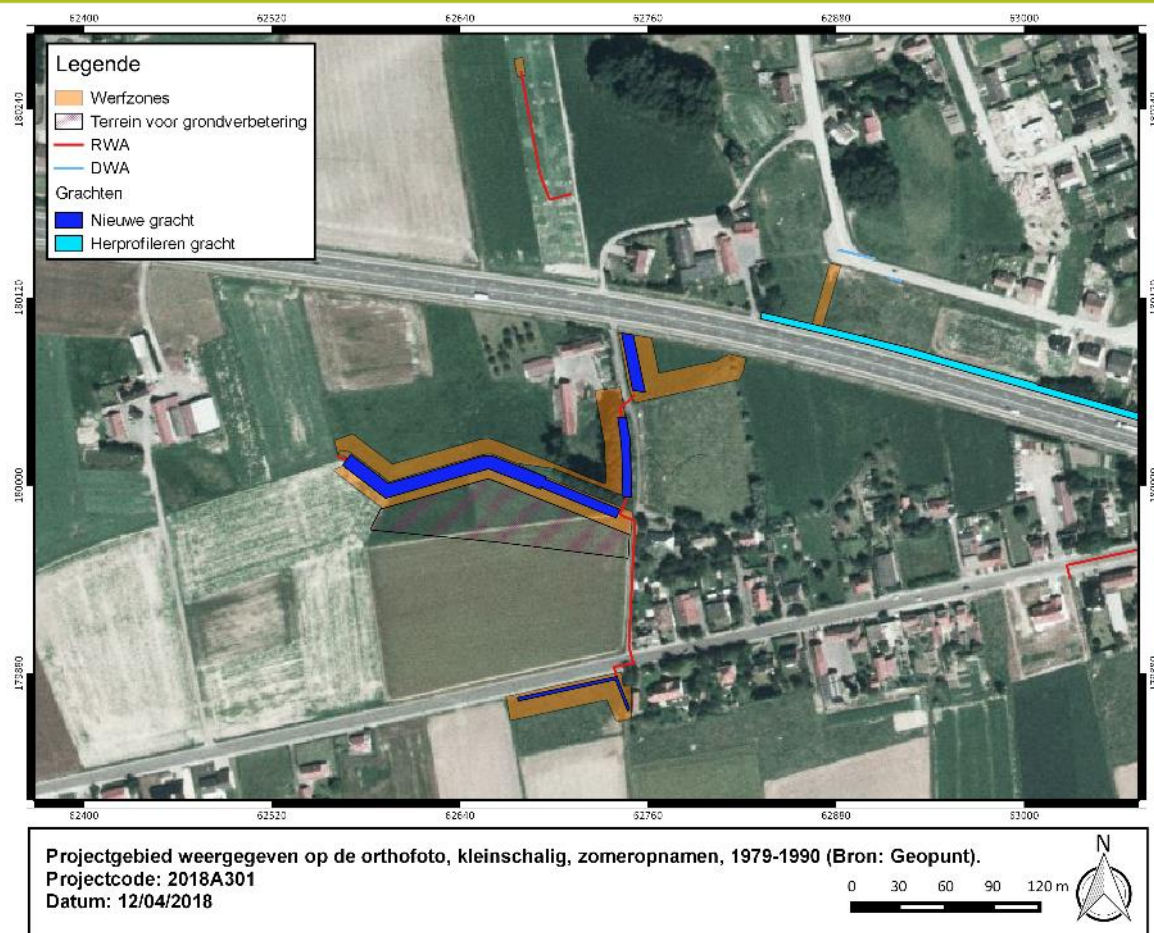
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

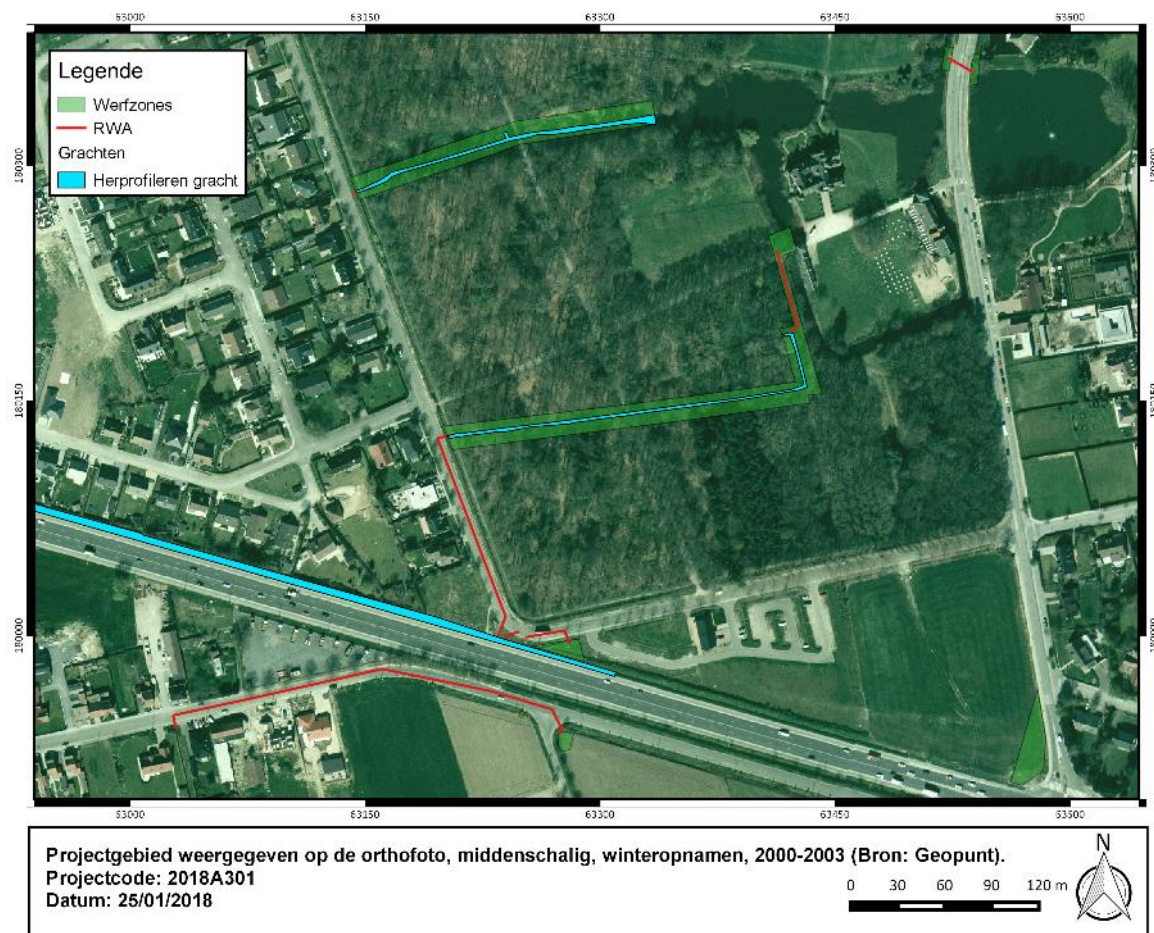
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

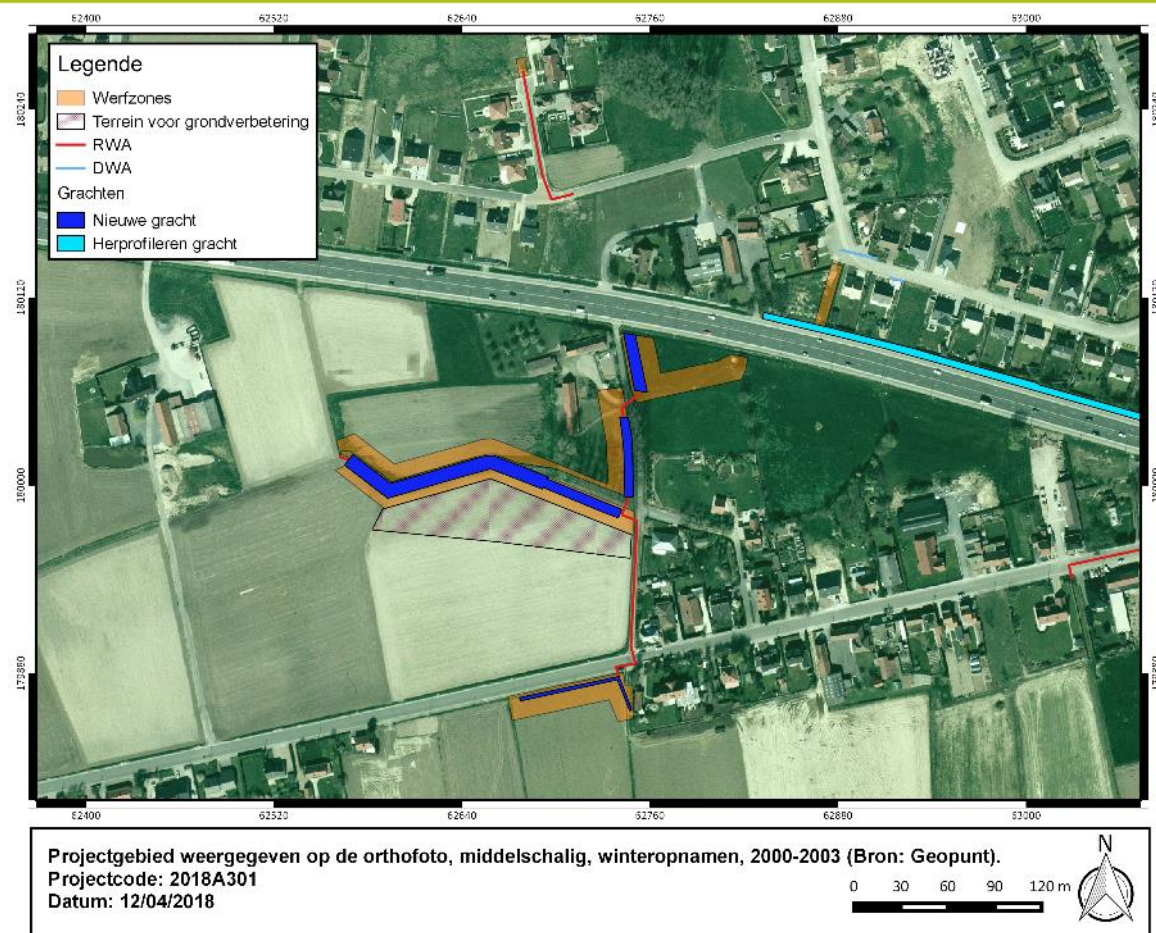
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

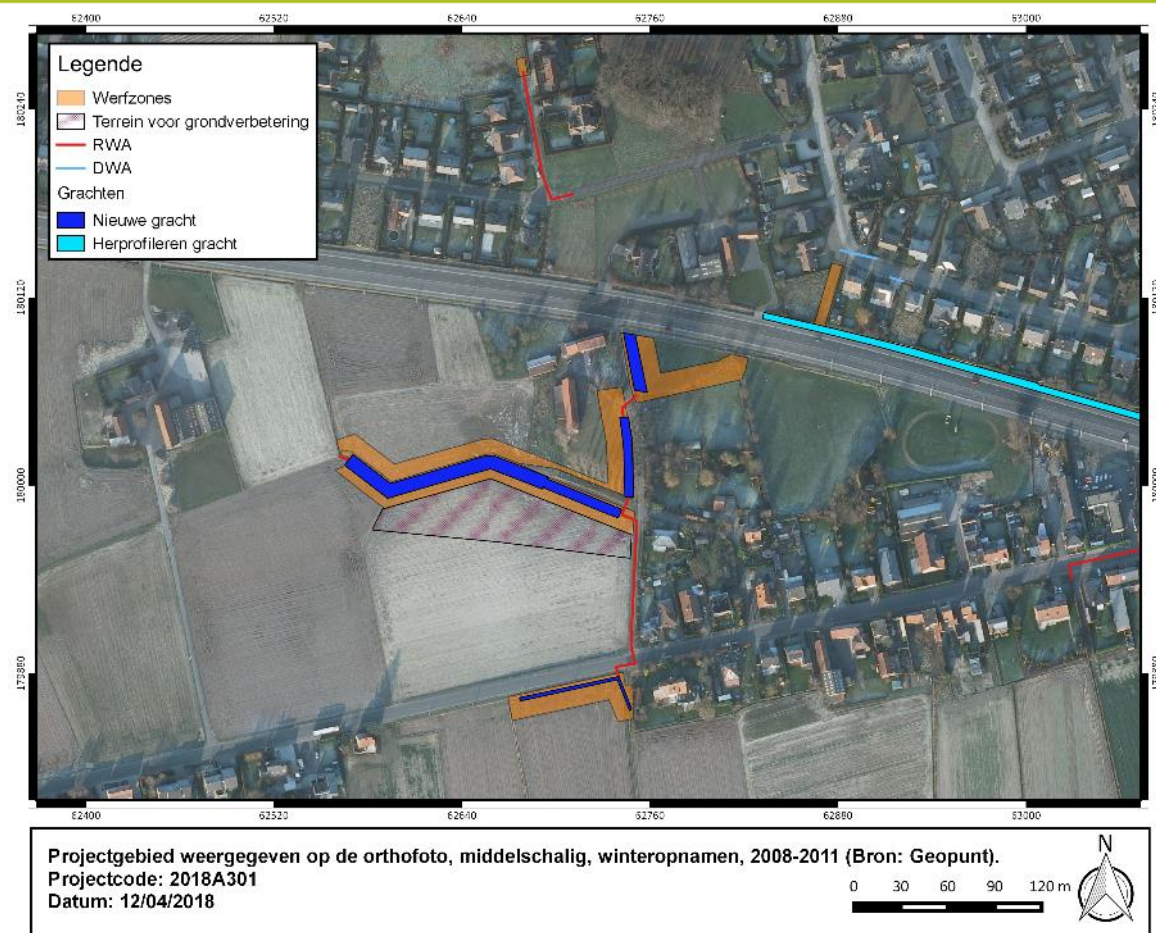
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

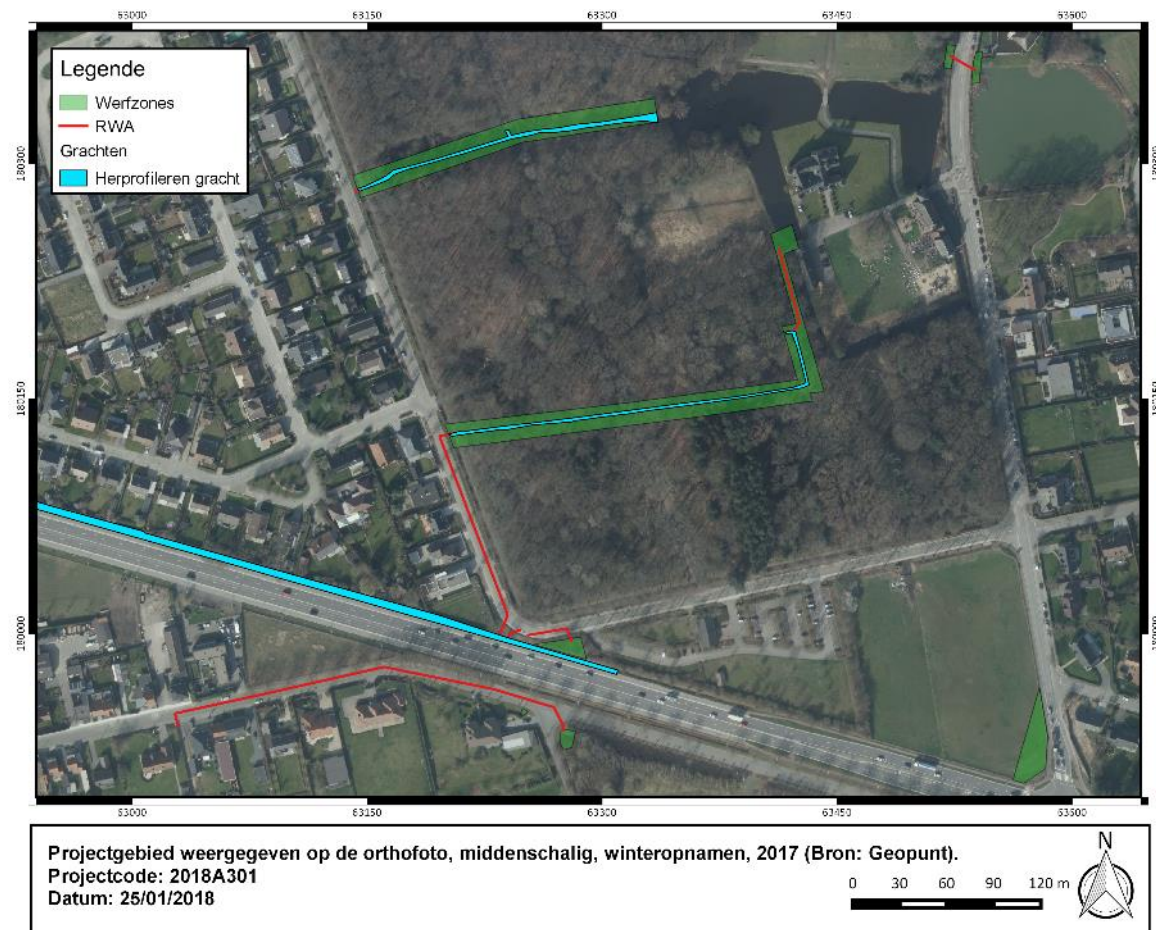
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middelschalig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

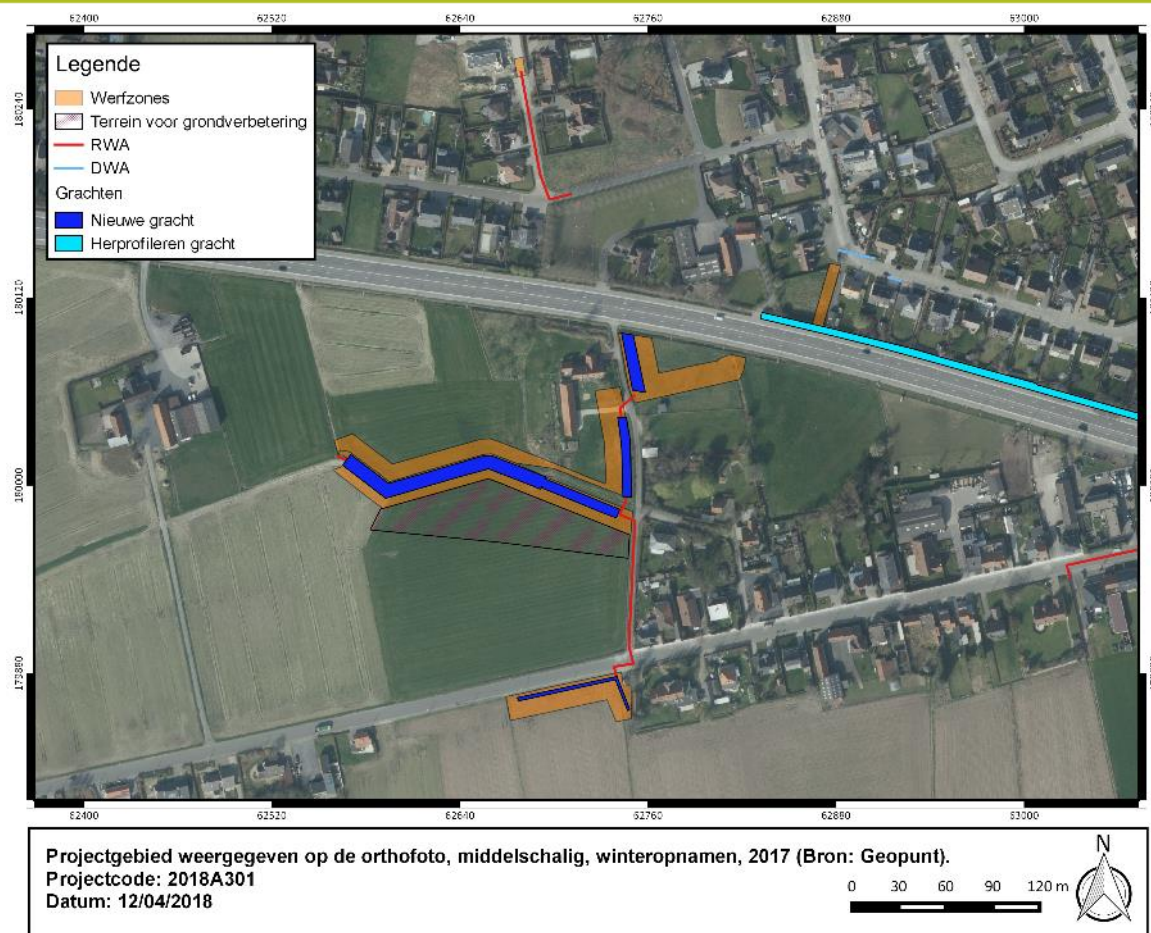
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middelschalig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

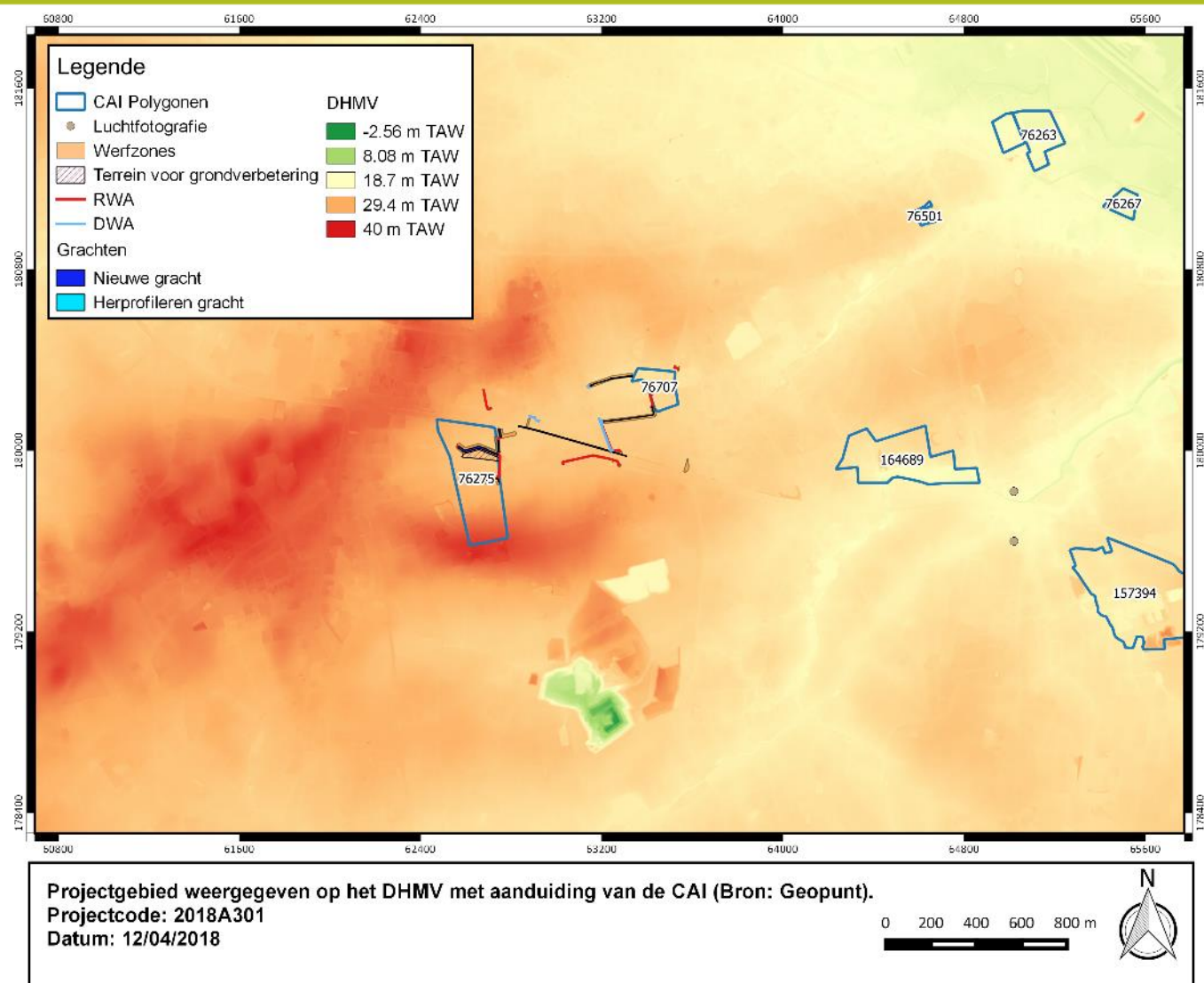

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middelschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden

Met betrekking tot CAI-locatie 76275 is contact opgenomen met Willem Hantson (erfgoedconsulent RADAR). In 2002 en 2004 is door de VOBOW een opgraving uitgevoerd van enkele honderd m² nabij de Bergstraat. De opgravingszone interfereert niet met de geplande werken, en situeert zich integraal ten zuiden van het huidige projectgebied. Gedurende de jaren '80 , '90 zijn op het terrein verschillende veldprospecties uitgevoerd die enerzijds silexmaterialen uit de steentijden en anderzijds aardewerkfragmenten uit zowel ijzertijd, Romeinse tijd als middeleeuwen konden lokaliseren.

Voor het onderzoeksgebied werden in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed in de nabije omgeving volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

76263	Opgraving (1997, 2000, 2005); NK: 15 meter Midden-Bronstijd: grafheuvel - circulaire gracht (diam. 16m) behorend tot een grafheuvel, onderbreking in de noordelijke zijde van de gracht. - grondspoor met bruine verkleuring (micro-depressie afgedekt door colluvium), bevatte meer dan 1000 scherven - kleiner spoor met eveneens aardewerk - nederzettingmateriaal: scherven zijn sterk aangetast en verweerd – enkele bronstijdscherven, spinschijfje IJzertijd: 4 versierde ijzertijdscherven Midden-Neolithicum: Van de 1722 gevonden artefacten behoort een deel tot deze datering, te herkennen aan: microlieten, (micro)klingen met afknotting, inkerving en afgestompte boord Laat-Neolithicum: Van de 1722 gevonden artefacten behoort de meerderheid tot deze datering, te herkennen aan: minder verzorgde debitagestijl, mijnbouwsilex uit Spiennes onder de vorm van half-afgewerkte producten (klingen, bijlen). Schrabbers, boren, pijlpunten, pijlsneden, gepolijste bijlen, zwaardere klingen met retouches en messen. Karolingische periode: nederzetting - viertal concentraties aan paalsporen, doorsneden door een systeem van grachten. Vermoedelijk gaat het om een of meerdere woonerven bestaande uit een rechthoekig woonhuis en een reeks schuurtjes of spiekers. Opmerking augustus 2006: ten minste 1 huisplattegrond, 3 spiekers, 4 waterputten, hutkom en gracht - ten minste één 2-schepige huisplattegrond - 3 spiekers (2 4-palig, 1 6-palig) – 4 waterputten - Een hutkom (vierkant, met een reeks paalkuilen) – hoeve: éénbeukig gebouw: 22 gerichte paalsporen, waterput, aardewerk (ook in West-Vlaamse Archeokrant 1999) Volle middeleeuwen: vermoedelijk woonhuis, mogelijk voorzien van een potstal. Daarnaast nog een aanzienlijke groep paalkuilen die mogelijk verband houden met deze woning, maar waaruit moeilijk een plattegrond op te maken valt. Grachten en greppels die worden beschouwd als een soort percelleringssysteem dat dit vermoedelijke woonhuis begrenst. Onbepaald: waterput Bron: Goderis, J. 2002: Archeologische opgravingen van 1977 t/m 2001 op het bedrijventerrein Lekken-Mandelstraat in Roeselare. Status quaestionis, in Tentoonstelling, Geo- Archeologisch Kijken, Villa Eksternest, Zilverberg, 8 september-13 oktober 2002, p. 14-25. & Demeyere F. en W. Lammens 2006: Archeologisch onderzoek aan de Mandelstraat te Roeselare, Rumbeke, in West-Vlaamse Archeokrant, nr. 49, februari 2006, p. 20-23.
76501	Controle van werken (1993); NK: 150 meter 18de eeuw: vlakgraf - enkele inhumatiegraven, alsook enkele vondsten uit de 17de tot de 19de eeuw

	Bron: De Cock, S. en J. Goderis, 1994: Veldactiviteiten van de vereniging voor oudheidkundig bodemonderzoek in West-Vlaanderen over de werkjaren 1993 en 1994, in Westvlaamse Archaeologica, 10, p. 76-81.
76707	Controle van werken (2008); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal waaronder 2 duimnagelschrabbers, een gewone schrabber en een Tsjongerspits Nieuwe tijd: bouwceramiek -gele afgebrokken moef met kalkpleister - rode baksteen met kalkpleister - brokstukken van kalkpleister - talrijke fragmenten van waterafleidings-buizen in grès. Scherven: 1 ranscherf van melkteil, 2 wandscherven met loodglazuur, 1 bodemscherf. Steengoed, 1 randscherf 1 waandscherf in bruin steengoed, 1 bodemscherf in grijs steengoed - Bij uitbaggeren walgracht: 1 zilverstuk (postmiddeleeuws), 1 koperen munt van Filips IV (1650) - 1 bandeliersluiting, 1 schoengesp (18de eeuw), visloden - Bij uitbaggeren walgracht: Munten uit moderne tijd 20ste eeuw: Bij uitbaggeren walgracht: Britse ontsteker uit 1917, ca. 100 geweerpatronen (WO I & II), 10 springtuigen Bron: S.n. 2003, Activiteitenverslag 2002 van de Vereniging voor Oudheidkundig Bodemonderzoek in West-Vlaanderen, Algemene vergadering 19 maart 2003
157394	Mechanische prospectie (2011); NK: 15 meter Vroeg-Romeinse tijd: 2 kuilen; in kuil 1: onderaan een laag met erg veel broos aardewerk of gebakken leem (mogelijk afval): 50 stukken aardewerk, moeilijk te interpreteren, mogelijk technisch aardewerk; in kuil 2: 100-tal scherven handgemaakt aardewerk Midden-Romeinse tijd: 4 brandrestengraven - 1 graf heeft een nisje (uitbreiding van een kuil) voor bijgiften (een intacte terra sigillata kop) - in sommige van de andere graven: verbrande aardewerkscherven Volle middeleeuwen: greppel- en grachtstructuren met een kleine fractie aardewerk wijzen mogelijk op de aanwezigheid van een nederzettingserf. Onbepaald: 3 kolenbranderskuilen (houtschoolrijke opvulling met sporadisch indicaties van verhitting en een oppervlakte van gemiddeld 3,5m²) Nieuwe tijd: talrijke gedempte grachten Bron: Hoorne, J. & Messiaen, L. 2011: Oekene - Heilig-Hartziekenhuis Roeselare-Menen. Rapportage archeologisch vooronderzoek 16/05 - 06/06/2011, onuitgegeven rapport, GATE

II. Archeologische indicatoren

Veldprospectie

76267	Veldprospectie (1991); Opgraving (1994); NK: 15 meter Laat-Mesolithicum: Organische resten: plantenresten, (o.a.hazelnooten, eikels), dierenbeenderen van hond en paard - Ca. 1729 lithische artefacten: meerdere trapezia, kerfresten, kernen, kernflanken en spitsen waaronder enkele voorwerpen uit Wommersomkwartsiet - deze homogene collectie wijst mogelijk op een laat-mesolithische kampplaats. Bron: De Cock, S. en Goderis, J. 1994: Veldactiviteiten van de vereniging voor oudheidkundig bodemonderzoek in West-Vlaanderen over de werkjaren 1993 en 1994, in Westvlaamse Archaeologica, 10, p. 76-81.
76275	Veldprospectie (1983); Opgraving (2002, 2004); NK: 250 meter Paleolithicum: tweetal artefacten Vroeg-mesolithicum: lithische artefacten, omdat er geen rechthoekige trapezia en wommersomkwartsiet is gevonden vermoedt men een vroegmesolithische site Neolithicum: 2 gesteelde pijlpunten en fragmenten van gepolijste bijlen Finaal-Neolithicum: overgang neolithicum naar vroege bronstijd. C14-datering op houtskool uit de paalsporen geven tussen 2290 en 2130 v.Chr. Romeinse tijd: terra sigillata (4 fragmenten), fragment van een dolium, kruikamfoor en 2 randscherven van een mortarium Bron: S.n. 2003, Activiteitenverslag 2002 van de Vereniging voor Oudheidkundig Bodemonderzoek in West-Vlaanderen, Algemene vergadering 19 maart 2003.

Metaaldetectie

164689	Metaaldetectie (2014); NK: 15 meter Late middeleeuwen: Zilveren middeleeuwse munt: Charles VI Diameter: 2,6 - 2,7 cm Massa (gewicht): +- 2 g.
--------	---

1.3.3.3 Projectgebied gesitueerd ten aanzien van zijn landschappelijk en culturele kader

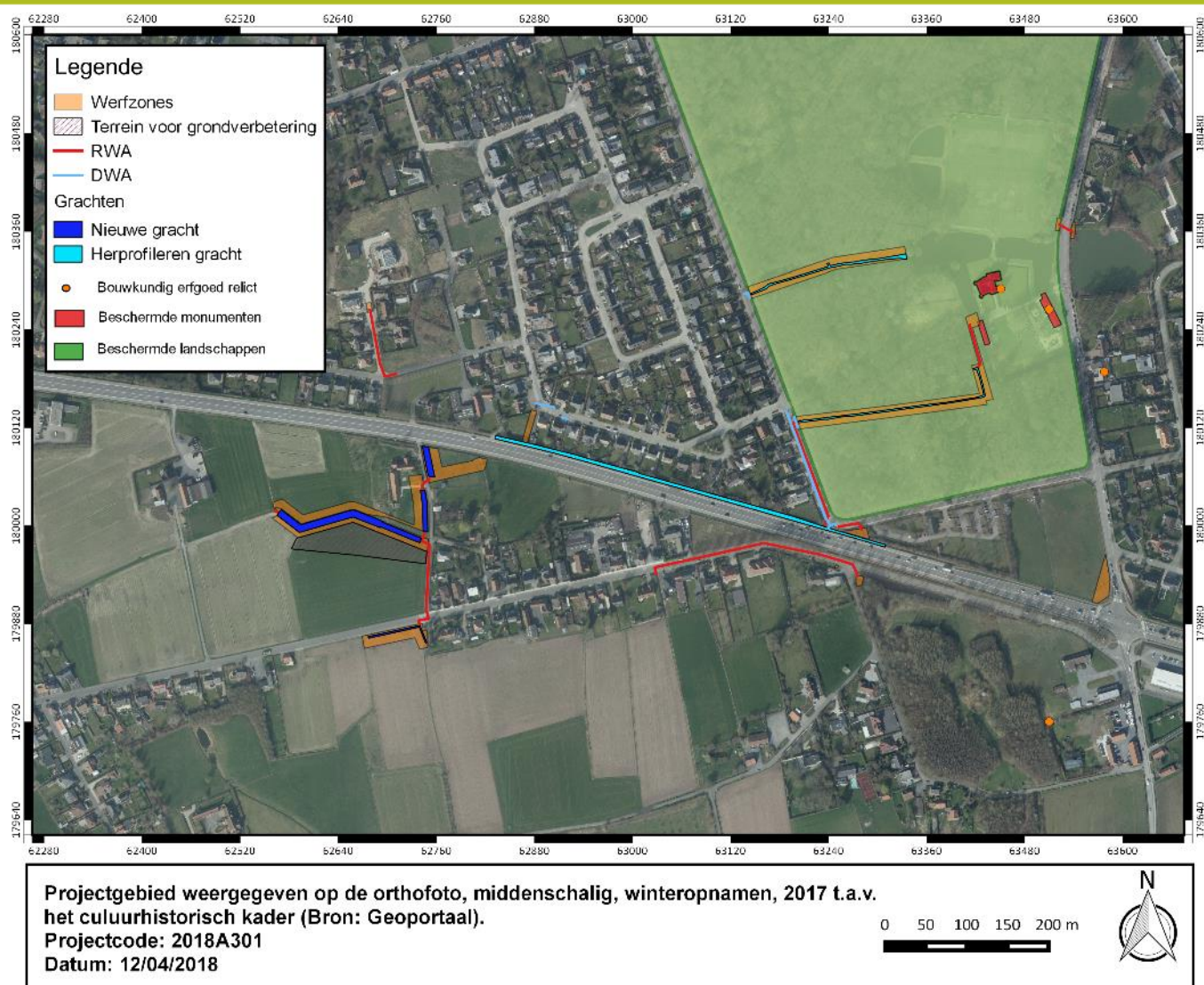
De oostelijke zone van het onderzoeksterrein situeert zich binnen een beschermd landschap. Het betreft het Domein Kaasterkasteel dat is beschermd omwille van de historische en esthetische waarde. Het domein van Rumbeke wordt door enkele legendes verbonden met de graven van Vlaanderen die vóór de 13de eeuw de heerlijkheid van Rumbeke bezaten. De eerste graaf van Vlaanderen (Boudewijn met de Ijzeren Arm, 9de eeuw) zou daar geleefd hebben. Het centrum van de heerlijkheid werd in 1502 omschreven als een grote hofstede met bos, land en water. In de 16de eeuw werd ze omgevormd tot een landelijk herenhuis dat vrij goed bewaard is gebleven.

Ten noorden van het kasteel, dat geldt als beschermd monument, liggen twee kleine kwadrantvijvers en een grasplein waar vroeger een siertuin was. Aan de noordzijde is nog een lange muur met een sierlijke centrale poort bekroond met natuurstenen vazen bewaard. In het park bevindt zich ook een ijskelder.

Het Sterrebos in het noordwestelijk parkgedeelte is aangelegd in de 18de eeuw. Vanuit een stervormig knooppunt, bestaande uit taxushagen en hagen van bruine beuk, vertrekken tien brede dreven en twee smallere dreefjes. Eén brede dreef biedt een zicht naar het kasteel, een andere naar de kerktoren van Rumbeke en nog een andere naar de decanale Sint-Michielkerk van Roeselare. Waar de dreven uitgeven op de straat staat veelal nog een hekken. De beplanting van de dreven bestaat uit ondermeer zomereiken (*Quercus robur*) bruine beuken (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea').

Het parklandschap van het domein wordt voornamelijk bepaald door zeer diverse landschapsbepalende elementen zoals vijvers, de ringsloot met oeverbegroeiing, de weilanden en de Engelse tuin met enkele merkwaardige bomen. Het zuiden van het domein heeft dicht tegen de oppervlakte kleilagen die zorgen voor een vochtiger milieu met een vochtminnende vegetatie. Rond het domein staat een afsluithaag en in het zuiden een dreef.³

³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Park van het Kaasterkasteel [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300748> (geraadpleegd op 13 februari 2018).

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 t.a.v. het cultuurhistorisch kader (Bron: Geoportaal).

1.4 Synthese

De opdrachtgever plant het graven van nieuwe grachten in de omgeving van het 'Sterrebos' op het grondgebied van Rumbeke, deelgemeente van Roeselare. De werken omvatten het graven van nieuwe grachten over een tracé van 1760 lopende meter waarbij 17 802m² als werfzone wordt ingericht en een zone voor grondverbetering van ca. 4313m² aan de Oude Zilverbergstraat, ook wordt langsheen de N36 een deel van de bestaande gracht heruitgegraven. De geplande werken vormen geen aaneensluitend geheel en liggen versnipperd doorheen het plangebied. Op de meeste plaatsen interfereren de geplande grachten niet met bestaande infrastructuur. Waar dit wel het geval is kan uitgegaan worden van een reeds geroerd bodemarchief. In het zuidwesten van het plangebied vormen de nieuwe grachten met werfzone en de zone voor grondverbetering een quasi aaneengesloten cluster die een gecombineerde oppervlakte bedreigen van ca. 11 908m².

Het plangebied is gelegen ten zuidwesten van de stad Roeselare, binnen een kleine kom op een getuigenheuvel met het toponiem 'Zilverberg'. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van laat-Pleistoceen eolische afzettingen. Het sediment bestaat uit zandleem. Gelet de topografische situatie bestaat de mogelijkheid dat zich lokaal colluvium heeft afgezet. De bodemkaart maakt hier echter langsheen het hele tracé geen melding van. De landschappelijke situatie indiceert geen verhoogde verwachting inzake menselijke aanwezigheid tijdens het mesolithicum. De hoger gelegen, vruchtbare gronden moeten echter wel een aanzienlijke aantrekkingskracht gehad hebben op vroege landbouwgemeenschappen vanaf het neolithicum. Op basis van deze gegevens kan uitgegaan worden van een relatief éénduidige bodemkundige situatie waarbij eventueel aanwezige resten zichtbaar zijn onder de bouwvoor.

Historisch en cartografisch onderzoek wijst in hoofdzaak op een ruraal kader. In de oostelijke sector bevindt zich het voormalig domein van het Kasteel van Rumbeke. De twee nieuwe grachten die aansluiten op de parkvijver en de Sterrebosdreef zullen de tuinzone aansnijden en historisch gedocumenteerde waterpartijen. Verder is duidelijk op de Ferrariskaart dat het merendeel van de geplande werken plaatsvindt in akkergebied. Ter hoogte van de cluster geplande ingrepen rondom de zone voor grondverbetering is op de Ferrariskaart bebouwing afgebeeld, maar niet langer aangegeven op de Atlas der Buurtwegen. Ook ten noorden van de zone voor grondverbetering is een hoeve afgebeeld, maar wel nog zichtbaar op jonger kaartmateriaal. Mogelijk bevinden zich nog resten van deze vroegmoderne bebouwing in de ondergrond.

Op het plangebied en in de directe nabijheid zijn reeds archeologische vindplaatsen gekend. Ter hoogte van de zone voor grondverbetering betreft CAI locatie 76275 een ruim polygoon waarbinnen de voorbije decennia veldprospecties werden uitgevoerd door J. Goderis (VOBOW) die begin jaren 2000 geleid hebben tot een kleinschalige vlakdekkende opgraving. Hierbij werden bewoningssporen van het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen waargenomen. In de oostelijke sector, ter hoogte van het kasteeldomein (CAI 76707), werd bij een werfcontrole materiaal gerecupereerd uit de steentijden en de nieuwe tijd. Bij het uitbaggeren van de nog bestaande walgracht werd eveneens wapentuig uit de wereldoorlogen geborgen. Verder wijzen de waarnemingen in de ruime omgeving inderdaad op doorlopende menselijke aanwezigheid vanaf het neolithicum tot op heden in de ruime omgeving.

Concreet kan gesteld worden dat er op basis van zowel de landschappelijke situatie en de gekende waarden een aanzienlijke trefkans is inzake grondvaste archeologische resten ter hoogte van het plangebied. De bodemkundige gegevens wijzen op een éénduidige stratigrafie waarbij eventueel aanwezig erfgoed zichtbaar is onder de bouwvoor. Gelet de aard van de geplande werken is verder onderzoek in de vorm van proefsleuven weinig zinvol ter hoogte van de ingrepen die te beperkt zijn in

oppervlakte (<1000m²) of interfereren met bestaande infrastructuur. De twee westelijke gelegen grachten die de verbinding maken tussen de parkvijver en de Sterrebosdreef en respectievelijk 3000m² en 4541m² groot zijn vallen eveneens samen met bestaande grachten waardoor verder onderzoek weinig zinvol kan zijn.

In het zuidwesten, waar de ingrepen geclusterd zijn rondom de geplande zone voor grondverbetering is verder onderzoek wel noodzakelijk. De meest geschikte onderzoeksmethode ter hoogte van deze zone is een proefsleuvenonderzoek.

1.4.1.1 Interpretatie van aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

Waar de werken plaatsvinden ter hoogte van reeds bestaande infrastructuur kan uitgegaan worden van een reeds geroerd bodemarchief. Verder heeft de bureaustudie geen argumenten aan het licht gebracht dat het plangebied vrij is van archeologisch erfgoed.

Deel 2: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

Deel 3: Bijlagen

Projectcode	2018A301
Onderwerp	Roeselare Sterrebosdreef
Plannummer	1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	25/01/2018

Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	25/01/2018

Plannummer	3
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Werfzones
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017

Plannummer	4
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017

Plannummer	5
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele Landschappen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	25/01/2018

Plannummer	6
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertiair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	25/01/2018

Plannummer	7
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	25/01/2018

Plannummer	8
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	25/01/2018

Plannummer	9
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Potentiële bodemerosiekaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2018

Plannummer	10
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	25/01/2018

Plannummer	11
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Hoogteverloop
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	25/01/2018

Plannummer	12
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Waterlopen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	25/01/2018

Plannummer	13
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ferraris
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1771-1777

Plannummer	14
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Ca. 1840

Plannummer	15
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Poppkaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1842-1879

Plannummer	16
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ministeriekaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1950-1970

Plannummer	17
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1971

Plannummer	18
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990

Plannummer	19
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990

Plannummer	20
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003

Plannummer	21
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003

Plannummer	22
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2008-2011

Plannummer	23
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2008-2011

Plannummer	24
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2008-2011

Plannummer	25
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017

Plannummer	26
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017

Plannummer	27
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	CAI
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	25/01/2018

Plannummer	28
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2017